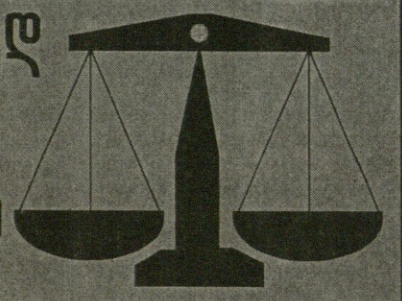

საქართველო

გაზეთი
პროგრესული
გაზეთი

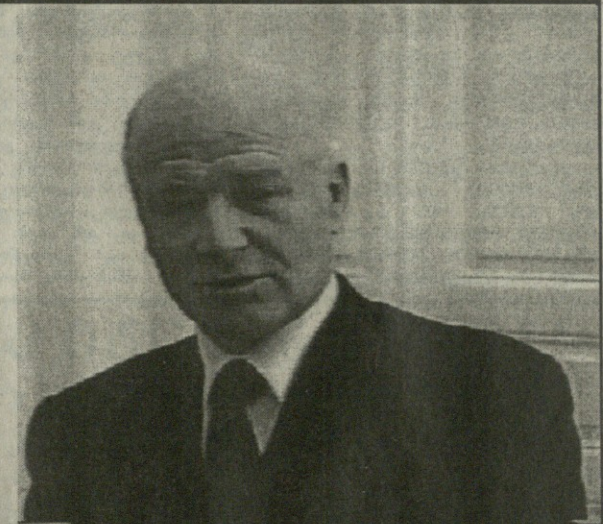
საზოგადოებრივ-პოლიტიკური გაზეთი. გამოდის სამშაბათობით №11 (1712) 16 — 22 მარტი, 1999 წ. ● ფასი 50 თეთრი

**როგორ
აქცია
ხალხის
რჩეულმა
ჯარისკაცმა
დუზარბიძემ**

მესამე გვერდი

**ასლან აბაშიძე:
„საპარსხელი
ავიღოთ და
დავიპარსხნოთ
აზრები“**

მეორე გვერდი

პინ

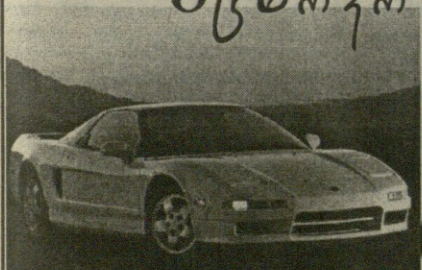
**დაიწყებენ
ფილარმონიას?**

მეოთხე გვერდი

**პარლამენტარმა
იური ჩიხრაძემ საქართველოს
კინალამ დაქარბული
ტერიტორიები დაუბრუნა**

მეოთხე გვერდი

**შეაჯსეთ ბიუჯეტი და
აქცხოვრეთ(?)
მეჭიდად**

მეცხრე გვერდი

**ედვ რომ
არ მოელოდა
ისეთი ხალხი
დაქარბა**

მეოთხე გვერდი

**უნივერსიტეტის
ქვეყნისთვის...
ყველა გზა
მოსკოვისაკენ
მიდის**

მესამე გვერდი

**თბილისის საკრებულოს
მტრები ჰყავს (!?)**

მეორე გვერდი

ნოდარ ნათაძე

მეცხრე გვერდი

**„ვე
კი
სულ
სხვა
რამ
გჭირს,
ჭირივე...“**

მეთერთმეტე გვერდი

**ნოდარ ნათაძე:
ა. ჭაჭიას
ინიციატივის
გამო**

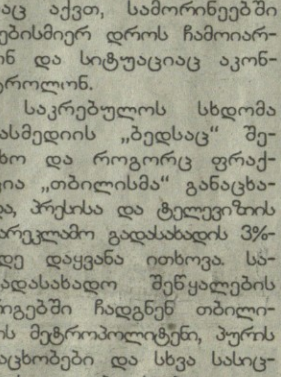
მეთერთმეტე გვერდი

ანობა არ მოსწონთ და აღილეებით,
ვინც საქართველოში სხვა
ბევრ რამესთან ერთად ქვეყნის
დემოკრატიული მშენებლობის
წინააღმდეგია, რადგან საკრებუ-
ლოს ინსტიტუცია არის ერთ-ერთი
გზა, რომლითაც ვაპირებ ევროპ-
ულ კავშირში შესვლას, ამის გარეშე
ვიყენებარეულად არავინ არსად არ
მიგვიღებს იმიტომ, რომ თუ ეს
ინსტიტუცია არ განვითარდა, ჩვე-
ნი დეკლარაციები მუდამ დარჩება
მხოლოდ ბუტყაფორული განცხადე-
ბების დონეზე.

— საერთოდ ეჭვებით არ ვცხოვრობთ, მაგრამ ჩვენი ინსტიტუტის ძალიან ახლოს მიდის ხალხთან, გამჭვირვალობას მატებს თითოეული ჩვენგანის საქმიანობას და დევნებს, ამიტომაც მავანს არ აწყობს... დანერგულ ოთახებში კომისიის თავმჯდომარეები ერთმანეთზე ახონილი აგვარებენ სოციალურად გადაუწყვეტელ პრობლემებს, საბინაო, ქალაქის გამაწესებლის თუ ჯანდაცვის საქმეებს, ხალხი კი ამას მაშინ გეზულობს,

სათუნა სატიასვილი

ფოთში დაფიქსირდა, მიმავნა არასწორედ, როცა პირადად შევხვდები, მე დავეუფლიტყებ ამას ბატონ ალექსანდრეს და დეაერნმუნებ ამაში. საფარცხლო ავილოთ და დავი-
ფარცხლო პირები

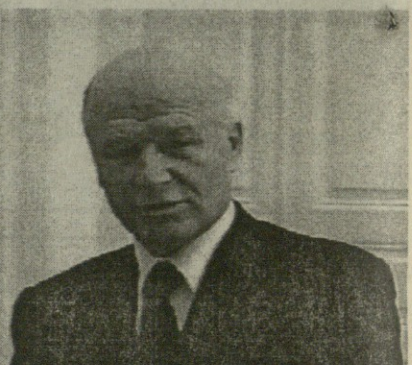

ბაც აქვთ, სამორინებში
ნებისმიერ დროს ჩამოიარ-
ონ და სიტუაციაც აკონ-
ტროლონ.

საერებულოს სხდომა
მასმედიის „ბედსაც“ შე-
ეხო და როგორც ფრაქ-
ცია „თბილისმა“ განაცხა-
და, პრესისა და ტელევიზიის
სარეკლამო გადასახადის 3%-
მდე დაყვანა ითხოვა. სა-
გადასახადო შეწყობის
როგებში ჩადგენ თბილი-
სის მეტროპოლიტენი, პურის
საცხობები და სხვა სასიც-

სხვათაშორის, საკრებულოს წევრების საერთო აზრით, თბილისში ახლად დანერგილი სათამაშო ბიზნესის განვითარება, თავისი ავკარგაინი მხარეების მიუხედავად, თბილისელების ისეთი გადაწყვეტილი სიკვალური პრობლემის გადაჭრას ჰპირდება, როგორიცაა ქალაქის პერიფერიებში თითქმის მუდმივი ჩაბნელება და ასე ფალტაყრილი ბოლიკები. ასე რომ, სამორინეები თბილისის პრესტიჟული უბნების გარდა, გლდანის, დიდმისა და სხვა მასივებსაც სჭირდებათ.

სატირა სახუტაშვილი

ერთმანეთის დამოუკიდებლად
დააფიქსირეს პოზიციები.
ასეა
ბასშიძე მე და
ბატონი საშა ახლო მეგობრე-
ბი ვართა და ვინმეს რაღაც,
შეფასებებს ჩვენ ყურადღებას
არ ვაქცევთ. მუ ფთხოვ იმას,
ვინც ჩვენთან მეგობრობს, იმ-
ეგობრობს მასთანაც იმიტომ, რომ
მასთან დაშორებას მე არ ვა-
პირებ და დაზიანდება ის, ვინც
ხელს შეუშლის ამ ურთიერ-
ობებს.

— ჭაჭია: არასოდეს არ
გაფუტუტავა ჩემი ურთიერთო-
ბა ბატონ ასლან ბასშიძესთან,
არ უნდა ბჭონდეთ ამის იმე-

ასლან აბაშიძე ყველა თანა-
პარტიელს მოუწოდებს, რომ მკვეთრი
განცხადებები განსაკუთრებით ჭაჭის
მიმართ მასთან, როგორც პარტიის
ლიდერთან შეათანხმოს.

— ასლან აბაშიძე, მე ჩემუ-
წოდებ ყველა იმას, ვინც ჩემთან
არის გაერთიანებული „აღორძინების
კავშირში“, ჩემს გარეშე განცხადე-
ბებს ნუ აკეთებს და შეფასებებს
ნუ აკეთებს. თუ აქვს ასეთი განს-
კუთვნილი, გამოვიდეს პარტიიდან
და იქ გააკეთოს. მოისმინონ ჩემი
განცხადება და შეფასება. მე ვარ
ლიდერი ამ პარტიისა და იქიდან
გააკუთრონ დასკვნები, შევკავონ თავი
ჭაჭის სწავლებლისაგან. მე ვმართავ
ამ პარტიას, მე შევეჭმე ის, მე
გერყევანი იქ ხალხი. მე ვერც იმას
ვერ ვუპარებ, რომ ზოგიერთი
მისი (ჭაჭის) გამონათქვამი რაღა-

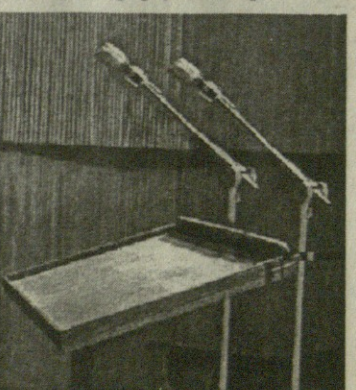
სხვა გზა არა გვაქვს.
— ქაჭიას: სეპარატისმი დამგე-
ბარალა იმ ხალხმა, რომლის პოლი-
ტიკის შედეგად ეს ქვეყანა დაიშ-
ალა უკვე და საკუთარი ხალხის
წინააღმდეგ ევსუკუცივებს ატარებ-
და, ვინ არის ახლა სეპარატისტი?
— როგორც მაგალითი ჩვენ
შეგვიძლია ავიღოთ აჭარის
გამოცდილება.
ქაჭიას ორგანიზაციისადმი
არაერთგვაროვანი დამოკიდებულუ-
ბა ჩვენს საზოგადოებაში მიუჩინ-
ნებს იმაზე, რომ პოლიტიკურ
დაფაზე კიდევ ერთი სერიოზული
თამაში იწყება. როგორ განითვარდ-
ნა მოვლენები? ამაზე დრო მოგვცეს.

ასლან აბაშიძისა და ალექსან-
დრე ჭაჭიას შერეკონფერენციიდან

ერთი ახალი მკრეხელობა მიამატა.

პრეზიდენტს უხარია, რომ ბათუმის აეროპორტს საქართველო და თურქეთი ერთობლივ ექსპლუატაციას გაუწევენ. ეს პერსპექტივა მხოლოდ იმას მიტყვევებს, რომ აქავერთველიმ დაკარგა აეროპორტის საკუთარი ძალებით გაძლიერების უნარი, რომელიც აქამდე მოქონდა (რაც აგრეთვე დღევანდელ პრეზიდენტის ეკონომიკური პოლიტიკის შედეგია) და იმედგადაცემა სასიხარულოა, როგორც პერსპექტივა, რომ მაგანის ცოლს მან და კარის მეზობელმა ერთობლივი ექსპლუატაცია გაუწიონ.

შირეზული, არამედ ხელისუფლებების ფრთის ქვეშ მყოფი და მასთან შეზრდილი საფინანსო მატანატორების მორიგ ტაქტიკურ სელასთან. ტყუილია, უფრო ზუსტად კი — დუჭსიტყუილია პრეზიდენტის მსჯელობა გადასახადებისა და საჯაროზე ადელუი თანხების ზრ

დის და ამასთან დაკავშირებული
სიზოცისკრიოვანი პერსპექტივების
მესახებ. შეცდომა კი შედეგად:
ვალბით (სესხებით) სახელმწიფო
ერ იცხოვრებს. ვალს გადახდა
ნდა. პოლიტიკა, რომელიც ტარ-

თუნდაც ნარღვნა მოსულა“-ს პოლი-
ტიკა.

პრეზიდენტს, როგორც იტყვი-
ან, კვლავ ნაუფიდა სიტყვა ტყუილ-
ნასებად, როცა გადაკვეთი მიგვანი-
შნა ინტერვიუში, თითქოს საქართვე-
ლოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი
მოძრაობის არსებობაში სსრკ-სა და
რუსული იმპერიალიზმის წინააღმ-
დეგ 9 მარტს დაღვრილ სისხლს
განმსაზღვრელი როლი ჰქონდა. ეს
აბნე არაა. ეს მოძრაობა მაინც
თავისას იზამდა, რადგან იგი მარ-
ნათლია, ხოლო 9 მარტი ამ ბრძო-
ლის ერთი და, ამასთან, არა
ყველაზე უფრო სისხლიანი ეპიზო-
დი. 9 მარტს გამოჩნდა, რომ
რუს ჯარისკაცებს უხაროდათ
ქართველთა ვაჟებისა და ქალების
დახვრეტა და სიზმრე აგებდა. მსხ-
ვერპლი უდიდესი ყოფ და ამაზე
პრეზიდენტი დუმს, ისევე როგორც
მივილი კომუნისტური ოფიციალიზ-
დელმდე (დაახლოებით 500-სა და
1200 ადამიანს შორის). მიუხედა-
ვად ორივე ელექტსა (9 მარტისა
და 9 აპრილისა) საქართველოს
დღევანდელმა პრეზიდენტმა შეშ-
ილილ ქართველი ჯარისკაცების
საფლავზე ვაის პარკი 9 მარტს
რუსეთის საოკუპაციო ჯარის
სამხედრო მოსამსახურეთა მისვლა

9 მარტს, როცა ჩვენს ქვეყანას ჯერ კიდევ უნილბო კომუნისტები მართავდნენ, საქართველოს სახალხო ფრონტმა არ დაუშვა რუსი სამხედროების მონაწილეობა ამ ცერემონიაში (ეს იყო იარაღით შემაგრებული ერთადერთი აქცია, რომელიც სახალხო ფრონტმა თბილისში ჩაატარა). ამ ცერემონიაზე მონაწილეობა იკუპანტებს არც 1991 წლის 9 მარტს უღიჯდა.

იპოვნე ბიოგრაფიის თავი

ქალიან სასიხარულოა, რომ პრეზიდენტი რბილ „ზენილას“ მინც ცდილობს, რუსეთზე იგორ გიორგაძის გადმოცემის აპროპრიო მოთხოვნით. მაგრამ სამწუხაროა, რომ იგი არ ცდილობს გამოითხოვოს ხევა ანტიკარტელი დამნაშავენი, რომლებიც არათუ პრეზიდენტის, არამედ საქართველოს მოკვლას ლაშობენ. ამათში, ცხადია, არიან ქართველებიც და არაქართველებიც. ეს გარემოება ქმნის თავივედგოლა, რომ საკუთარი თათი პრეზიდენტს საქართველოზე უფრო ძვირფასად მიაჩნია, და ბაბუებს კითხვას, რა ფასია გადახდილი ქაბეღიას გადმოცემაში (ფასი, ცხადია, საქართველოს ინტერესთა ახალი დათმობის სახით და არა ლარებზედა, რუბლებად ან დოლარებად)?

ଅନୁସନ୍ଧାନ

უშიშროების აქსონის სტრუქტურა... ყველა გზა მოსკოვისკენ მიდის

„ზოგიერთი პოლიტიკოსი შეგნებულად ეწევა პროვოკაციას, არ უნდათ, რომ შევარდნაში მომავალ საპრეზიდენტო არჩევნებში გაიმარჯვოს, მაგრამ ამას ვერ ელირსებიან, ზუსტად შევარდნაძე დიპლომატიას აფხაზეთს, მე აქ მოსკოვში ვილაპყვილებს კი არ ვხედავ, არამედ სერიოზულ სეცსამსახურის ხელმძღვანელებს და ვიცი, რას ვლაპარაკობ...“ — კვირაიას ეს სიტყვები თითქმის პრეზიდენტის სასარგებლოდ მეტყველებს. მისი განცხადება: „ეს სახელმწიფო დავალებაა, ჩემი ყველა შეხვედრა საქართველოს კეთილდღეობას ეხება“ — ექვს არ უნდა ინვესტირებ, რომ არა ის მძაფრი რეაქცია, რაც მის გამგზავრებას მოჰყვა.

მართალია, უშიშროების საბჭოს მდივანი ნუგზარ საჯია აცხადებს, რომ მივლინება გაფორმებული გახლდათ და ყველა სათვისტონი იყო, ისე წავიდა ბატონი შოთა მოსკოვში, მაგრამ მისი სეცდამსახურის შესახებ, რასაც თავად კვირაია აცხადებს, არაფერს ამბობს არც საჯია, არც შევარდნაძე, უფრო მეტიც, პრეზიდენტის დაბნეული განცხადება: „ბატონი შოთა... დაზვერვის სამსახური არის ასეთი და ამ დაზვერვის სამსახურის თავმჯდომარე ითვლება (სამსახურების ხელმძღვანელებს) 6 თვით და მეგობრივად გასული არ არის, თუ გავიდა, მაშინ მოსკოვში ჩავიდა, როგორც სტუმარი. ისე თუ მიწვევა მიიღო, მოწვევით იყო, როგორც თავმჯდომარე ან ყოფილი თავმჯდომარე. მე მისი გამგზავრების შესახებ ვიცი და ამასი საშიშს და ცუდს არაფერს ვხედავ“, (სტილი დაცულია), — გარკვეული ეჭვის საბაბს გვაძლევს. რაღა თქმა უნდა, პრეზიდენტი სიტყვებს ვენდობით, და გვევრა, რომ ვიზიტს მისი ვიზა ჰქონდა და საშიშიც არაფერი უნდა იყოს, რომ არა... კიდევ ერთი უცნაური ფაქტი და უპასუხოდ დარჩენილი კითხვა — თუკი ყველაფერი რეგულარულად, როგორ ან რა მიზნით აღმოჩნდა კვირაიების ოჯახის აგარაკზე საგურამოში სეცდამსახურის „აღფას“ ჯავშანტრანსპორტით, რომელმაც (თვითმხილველთა განცხადებით) ქვეთარაძის ქუჩის ბოლოდან საგურამოდე უპრობლემოდ გაიარა გზა და სერიოზულად შეაშუთა კვირაიების ოჯახი.

ზემოხსენებული „შფოთის“ მიზეზი თავად ხელისუფლების შემოფოთება უნდა იყოს იმ არქივით, რომელსაც უშიშროების ექსპერტის ფლობს. მართალია, იგი აცხადებს: „მე სეცდამსახურის თანამშრომელი ვარ და არ შემიძლია, ზოგიერთი პრეტით და ტელევიზი-

ით აგმოვნდე, თორემ ისეთი არქივი მაქვს, ხმა რომ ამოვიღო, საქართველოში შეიძლება გადატრიალება მოხდეს“. მაგრამ ეს, როგორც ჩანს, საკმარისი არ გახლავთ, ის რომ კვირაია პრესატელევიზიით ზოგიერთებით „მარიაიკობას“ არ აპირებს, არც ისე ბევრს ნიშნავს იმასთან შედარებით, რა ინფორმაციის გატანაც შეუძლია მას საქართველოდან.

— არ შეიძლება ყველაფრის თქმა — აცხადებს კვირაია, მაგრამ დუმილის ხელოვნებას ყველაზე უკეთ ჩვენი პრეზიდენტი ფლობს.

მინისტრების სეზონური ცვლილება კარგა არაფერს რომ არ მოგვითხნის, მშვენივრად იცის ბატონმა ედუარდმა და უშიშროების მინისტრების ელექტრონული სიჩქარით გამოცვლა რომ კიდევ უარესია, არც ეს ესწავლება ვინმეს ჩვენგანს.

რამდენი უშიშროების ექსპერტი არსებობს, იქნებ იმდენი კანტი უდევს ხელისუფლებას? იქნებ, სწორედ ეს ალელეებს პრეზიდენტს, მაგრამ „დუმილი ოქროა“ და განძის შენახვას ვინ გვასწავლის ჩვენი ქართველებს?

და მაინც, ყველა გზა მოსკოვისკენ მიდის...

მანანა ლოგაშვილი

ინტერპოლის ძებნილი ექსპერტი იგორ გიორგაძე ჯერ კიდევ რუსეთში „ვოიაჟის“ დროს, საქართველოს ხელისუფლებას საზრუნავ სადარდელს არ აკლავდა. სირიას თავშეფარებული ხომ თავისთავად მოუხელთებელი გახდა ჩვენი სამართალდამცავებისათვის; კარგად ესმის ხელისუფლებას, რომ დამნაშავეს ამ ტემპით დევნა სერიოზულად დააზარალებს. ქმედითი ღონისძიებების გარეშე ახლო მომავალში „გიორგაძის პრობლემა“ მეტად გამწვავდება; ძებნაში მყოფ პროვოკატორს არჩევნებში მონაწილეობის უფლება თუ არ წაართვება, ცოტა ხანში პრეზიდენტს მშრალი „ბრალდებები“ ვეღარ უშველის. ამ

ბოლო დროს, ერთი ექსპერტით შექმნილ პრობლემაზე, მეორის დართვის საშიშროებაც გამოჩნდა, ყოველ შემთხვევაში, მაგასი დასკვნის გაკეთების საშუალებას ნამდვილად იძლევა ის რეზონანსი, რაც უშიშროების შემდეგი ექსპერტის კვირაიას მოსკოვში გამგზავრებას მოჰყვა... ხელისუფლებას კარგად ესმის, რომ რუსეთის ალელეებს გიორგაძის ბედი, რადგან აინტერესებს თავად საქართველო; მაგრამ ეჭვი, რომ ძებნილი ექსპერტთან ერთად ექსპერტის კვირაიას პროვოკაციით დაინტერესდნენ, ეშინოვბო, განსაკუთრებული აღარ ასვენებთ.

ახალციხის სამხედრო ნაწილში მოხდარ აკვლად მოგას ჯარისკაც გურუსი ფარავს

1999 წლის ბიუჯეტის განხილვისას თანხების ნაკლებობის გამო, ყველაზე მეტი უკმაყოფილება სასახლურ ჯარს ჰქონდა, გასაგებია, ცოტა ფულით დიდი საქმე არ კეთდება, მაგრამ ვერანაირი უფულობას ვერ გაამართლებს იმ შემდგომად უყურადღებობა, რის გამოც მესაზღვრე პოსტზე 4-ის მაგიერ მხოლოდ იდგა და საბოლოოდ გაიყინა.

ახალციხის ერთ-ერთ სამხედრო ნაწილში ბურუსით მოცული მკვლელობის შემდეგ ზუსტად 40 დღე გავიდა. რეგულირება ჩიხაძის გარდაცვალების დროს და მიზეზს ახალციხის რეგიონალური სამხედრო პროკურატურა უშედეგოდ იძიებს. გარდაცვალების ოჯახმა საქმის აგმოძიებაში ერთ-ერთი არასამთავრობო ორგანიზაცია ჩაირა.

წინასწარი გამოძიება ასე ვთქვათ, ჩაეჭიდა იმ დასკვნას, რომ გარდაცვალება დადგა ორგანიზაციის საერთო გადაცემის საუქმელოზე და ამუშავებს მხოლოდ იმ ვერსიას, რომ ადგილი აქვს უბედურ შემთხვევას. ლაშა ჩიხაძე ჯარში გასული წლის 22 ივნისს გაიწვიეს. მან ახალციხის სასახლურ ნაწილში 7 თვე იმსახურა, 3 თებერვალს, როგორც საქმიდან ირკვევა, პირველ საგუშაგოზე იგი 4სთ-ის ნაცვლად მსაათი იდგა. ამის გამო დაგვიანებით მისულ ჯარისკაცებთან შელაპარაკება მოუვიდა, რის შემდეგაც იგი საგუშაგოდან გარბის, ყველაფერი იმით დასრულდა, რომ საქმეში ერთ-ერთი ნაწილის უფროსი ავთო მისურაძე ჩაერთო...

გარდაცვალების ძმის ავთო ჩიხაძის თქმით, თურმე ჯარისკაცი ისე ცუდად გახდა, მოძრაობა ვერ შეძლო, იგი ამ მდგომარეობაში

მარეობაში უყურადღებოდ დატოვეს.

— ბავშვებმა აღიარეს, როგორ მოხდა ყველაფერი, მაგრამ რაღაც პერიოდის შემდეგ უფროსების თაუდასწრებით ისევ უარყვეს. ერთ-მა სიმართლევ აღიარა, რომ იქ მოხდა რეგულირება, რასაც თავად შეკამათება და მან სცემა ან გარდაცვალებილი, საუბარში გვიტრია გარდაცვალების ძმა.

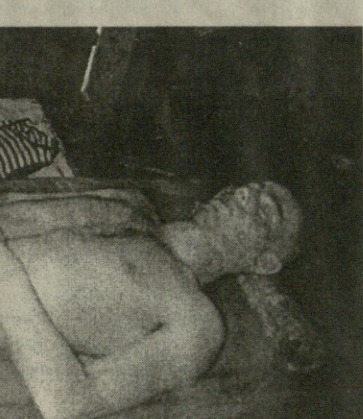
როგორც თავისუფალი ექსპერტი ამბობს, ექსპერტის შედეგად გარდაცვალების სხეულს უხეში დაზიანება არ აღმოაჩნდა, თუმცა ეს გარდაცვალების ცემის ფაქტს სულაც არ გამოიწვევს.

ოდნავ განსხვავებული ვერსია აქვს მთავარ სამხედრო პროკურატურას, მაგრამ ისინი სამხედრო ექსპერტის დასკვნას ელოდებიან.

— თოვლში რამდენიმე საათი იყო, ღამე გაათიეს, ყინვის შედეგად (-15 გრადუსი იყო იმ დღეს დადგენილი) სხეული გაყვინა, თმა გადაპარსული ჰქონდა და ტვინი იგი გაყვინა. აქედან წამოვიდა — სიკვდილი მიზეზი, ეჭვები არის, რამდენიმე ვერსია არსებობს საბოლოოდ დაზვენილი არაა, გამოძიება მიდის და ყველაფერი მოკლე ხანში გვეცოდინება, აცხადებს სამხედრო პროკურატურის წარმომადგენელი.

გარდაცვალების ოჯახმა სიმართლის მოსაგვლევად სამხედრო პროკურატურასა და არასამთავრობო ორგანიზაციასთან ერთად შუამდგომლობის საქმეში ჩართვაც გადაწყვიტა და გაერთიანებული

რესპუბლიკური პარტიის ოფისში პრესკონფერენცია გამართა. სადაც ითქვა, რომ ჯარისკაცები, რომლებსაც ლაშა ჩიხაძის სიკვდილის შესახებ სიმართლის დადგენაში დიდი წვლილის შეტანა შეუძლიათ, ჯერაც იმ ნაწილში იმ-

ყოფებიან, სადაც ზემოხსენებული მკვლელობა მოხდა; ზემოთქმული კარგად მეტყველებს, რამდენად არის შესაძლებელი ასეთ ვითარებაში პრეტყველა ბიჭებისგან სიმართლე გავიგოთ.

თუკი გარდაცვალებზე ფიზიკური ზემოქმედების ფაქტი არ დადასტურდება, საქმე დაიხურება; მართალია, სამხედრო ნაწილის ხელმძღვანელს ეს ვერ უშველის და უყურადღებობის გამო პასუხისგებაში ყველა შემთხვევაში გადასცემენ, მაგრამ ეს დიდი ნუგეში ვერ იქნება გარდაცვალების ოჯახისათვის, მკვლელები თუ დაუსჯელები დარჩება.

ნანა ბალოშვილი

როგორ აქცია ხალხის რჩეულმა ჯარისკაცმა დეზარტირად

ციკოლია გიული ედიშის ძი, დაბადებული 1971 წლის 12 დეკემბერს, შპარტიო, უცოლ-შვილო, წარსულში ნასამართლესი არ ყოფილა. 1996 წლის 29 აპრილს ბანკში იმნა ჯარში, იმსახურა წელიწადი და ორი თვე შინაგანი ჯარის 20/54 ნაწილში, დღეს იგი დეზარტირების მუხლით (შეფარდაზული 3-დან 7 წლამდე) საბრალდებო საბაზა იმყოფება.

მშრალი მონაცემების მიხედვით, გასაკვირი და განსაცვიფრებელი არაფერი იქნებოდა, მაგრამ ჩვეულებრივი გორდელი ჭაბუკი, სამხედრო სამსახურში განცევამდე ხეტყის გამოტან ტრაქტორისტად ნამუშევარი და შემდეგ ჩვეულებრივი ჯარისკაცი დეზარტირად იმ დღიდან იქცა, როცა ნაწილში ხონის რაიონის სატყეო უბნის უფროსი ოლეგ სულაბერიძე და საქართველოს პარლამენტარი მამუკა ხურცილავა მოცხადნენ და ჯარისკაცს „სამსახური“ შესთავაზეს. მონაცემები ამბობენ, რომ სატყეო უბნის უფროსი სულაბერიძე პარლამენტარ ნესტან კირთაძის დის ქმარია. „უფროსებმა“ 20/54 ნაწილის უფროსთან, რეზიაშვილთან ათდღიანი შეხვედრების გავფორმეს და შემდგომ მისი მფარველობაც „იკისრეს“. 1997 წლის ბოლომდე მსჯავრდებულმა მათთან იმუშავა, გასამრჯელოდ კი ერთადერთხელ 300 ლარი მიიღო. ხეტყის ნაწილი, რომელიც მზადდებოდა გორდში, სარწმუნო ინფორმაციის მიხედვით თურქეთში გადიოდა.

როგორ გახდა ჯარისკაცი დეზარტირი?

გიული ციკოლიას ჯარიდან წამოსვლიდან ერთი თვის შემდეგ მოხსნეს ჯარის ნაწილის უფროსი რეზიაშვილი და დანიშნეს ვინმე ტოტოშვილი. ამ უკანასკნელმა, როცა ჯარისკაცი ვერ ნახა ადგილზე, პროკურატურაში აღძრა სისხლის სამართლის საქმე. აგვისტოს დასაწყისში გამოგზავნილმა უწყებამ დეკემბრის ბოლოს მიაღწია დანიშნულების ადგილამდე. როცა ეს სულაბერიძე შეიტყო, ჯარისკაცი კვლავ ანუგეშა და საქმის მოგვარებასაც დაჰპირდა, მაგრამ... ციკოლია სამხედრო ნაწილში გამოცხადდა, სადაც შეიტყო, რომ მის საქმეზე არანაირი პარლამენტარი არ შენუხებულა.

„მფარველმა“ კვლავ დაამშვიდა და ხეტყეზე მუშაობის გაგრძელებასთან ერთად სამხედრო ბილეთის „გააღიჭებაც“ აღუთქვა. ჯარისკაცი პროკურატურამ დაიჭირა, 3 დღე მარტვილში, 14 დღე ქუთაისში და შემდეგ თბილისის ციხეშიც გადმოიყვანეს. პატიმრის ახლობლებმა სულაბერიძეს მიმართეს, რომელმაც გაოცების შემდეგ შეიძინა პარლამენტარის ხელმოწერის თავდებით გამოაშვებინა, თუმცა სასამართლოს ამბით არავინ

დაინტერესებულა. ციკოლია თავისმა „მფარველებმა“ ისევ გორდის ტყეებში სამუშაოდ წაიყვანეს. სასამართლო უწყებებზე უპასუხობის გამო ძებნა გამოცხადდა. გასული წლის 3 იანვარს ციკოლია დაიჭირეს. ყოველივე ამის შემდეგ დაინშნა სასამართლო პროცესი, სადაც ციკოლიას ჭირსუფლებმა თურნალისტები მიიწვიეს. მავთ შორის „რუსთავე-2“-ის წარმომადგენლებიც იყვნენ. ამ ფაქტმა როგორც ჩანს ძალზე იმოქმედა მოსამართლეზე, რომელმაც როგორც გვიტყვით, სპეციალურად „გადამალა“ სახანო ადვოკატი. ეს ეჭვი იმითომ გაჩნდა, რომ II საათისათვის (ამ დროს იყო პროცესი დანიშნული) ადვოკატი სასამართლოში იყო, შემდეგ კი აღმოჩნდა, რომ იგი წავიდა. სად, ვერავინ დაადგინა. მოსამართლემ კომენტარზე უარი განაცხადა და პროცესი გადადო. რაც შეეხება პარლამენტარ მამუკა ხურცილავას, როდესაც „რუსთავე-2“-ის წარმომადგენლებმა პარლამენტში მიაკითხეს, ჯერ დამალა, შემდეგ კი როდესაც იძულებული გახდა, რომ მაინც ეპასუხა შეკითხვებზე განაცხადა, რომ მას არანაირი ხეტყის ბიზნესზე წარმოდგენაც არ აქვს. ეჭვი გვაქვს, რომ ვიღაც ცრუობს, საინტერესოა ასეთივე ეჭვი თუ დაუბადა მოსამართლეს? მაგრამ ამას მხოლოდ მოგვიანებით შევიტყობთ.

გიორგი ბაგაშვილი

რუსებს სამხედრო ობიექტებიდან მიეჩეპებიან?

12 მარტს პარლამენტის თავდაცვის და უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარე რევაზ აბაშიძემ სენსაციური განცხადება გააკეთა: — საქართველომ რუსეთთან შეთანხმებულად ცალმხრივად უნდა აიღოს თავის ბალანსზე თუნდაც მხოლოდ ის ობიექტები, რომლებიც რუსეთმა მიატოვეს“ და დაამატა: „გუდაუბნის სამხედრო ბაზა უნდა გაუქმდეს“. უნდა აღინიშნოს, რომ ეს განცხადება გაკეთდა მას მერე, რაც ბაქოში აზერბაიჯანის ტერიტორიაზე ნატოს ჯარების განლაგება მოითხოვა. „ნებით არ გვითმობენ და ჩვენ სხვა გზა არ დაგვრჩენია. საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილეებმა: ანთაძემ და ქათამაძემ განაცხადეს, რომ რუსეთთან სამხედრო თანამშრომლობა ჩიხაძე მოქცეული: „მოსკოვი თბილისთან სამხედრო პარტნი-

ორობას ბაზების საქართველოში ყოფნასთან აიგივებს“. თბილისი ბაზების სანაცვლოდ ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენას მოითხოვს.

„საქართველოს პარლამენტისგან განსხვავებით, რუსეთის დუმა საქართველოსთან ურთიერთობას სტრატეგიულად არ აღიარებს“ განაცხადა აბაშიძემ. მისი თქმით, დუმის წევრები უარს ხაზულატოვის საბჭოს 1992 წლის გადაწყვეტილების საფუძველზე ამბობენ. ეს გადაწყვეტილება შემდეგს მოიცავს: საქართველოს არანაირი დახმარება არ გაუწიოს მანამ, სანამ საქართველო თავს არ დაანებებს აფხაზეთს ჩაგრვას. არსებობს სხვა დოკუმენტებიც. მაგალითად, რუსეთის დუმისადმი დავალება, რომელიც დსთს კომიტეტის სახელითაა გავრცელებული. ამ დოკუმენტის აზრი შემდეგში მდგომარეობს. იგი

ავალებს რუსეთის დუმას არ მოახდინოს დიდი ხელშეკრულების რატიფიკაცია იმ მიზეზის გამო, რომ იგი არ შეესაბამება რუსეთის ინტერესებს.

ამ დროს ქართული მხარე რუსეთის ბაზების გაუქმებას მოითხოვს, რაც რუსეთის პოლიტიკურ შოკს იწვევს, რაც თავის მხრივ რუსეთის მხრიდან საფრთხეც მიუთითებს, მაგრამ ამის გამო საქართველო პოლიტიკურ მიზანზე ხელს ვერ აიღებს. ხელისუფლებას ნატოს დახმარების იმედი აქვს. აბაშიძის განცხადებით საქართველოს ნატოსაკენ სწრაფვა ეს შეუქცევადი და გარდაუღლი პროცესია, რადგან სწორედ ნატოს ხელშეწყობა საქართველოს სუვერენიტეტისა და დემოკრატიის გზით სვლის გარანტირება.

ია მანუშაკი

პარლამენტარმა იური ჩიხრაძემ საქართველოს პინალამ დაკარგული ტერიტორიები დაუბრუნა...

— ბატონო იური, მე მგონი უცხოეთიდან ჯერ არ დაბრუნებულხარ, რაიმე სასწაული კური-ოზი რომ არ „ჩამოგეტანოთ“.

ამჯერად ერთი ნაცვლად ორის „გმირი“ გახდით. იქნებ, მოუთხოვთ მკითხველს, როგორ ცდილობდით საქართველოსათვის დაკარგული ტერიტორიების დაბრუნებას?

— გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის შენობის მოპირდა-პირე მხარეს უზარმაზარი კომპლექ-სია განთავსებული, სადაც რუსე-თის წარმომადგენლობა იყო საბ-ოთხი კავშირის დროს. შენებში ჩასვლისას იქ დაგვინადო, სას-ტუმროში 315 ფრანკი უნდა გადა-მეხადა. ეს საკმაოდ დიდი თანხაა და ვიფიქრე, კარგი იქნება, ამ ფულის გადახდას რომ გადავჩე-მეთქი. მე რუსებს და სასტუმროს ადმინისტრაციას გამოვუხადე, რომ თანხას არ გადავიხდიდი. მეტიც, განაცხადე: ავიღებ ქართულ დრო-შას, დავასოხ ამ ტერიტორიას და დავიწყებ შიმშილობას, რადგან შე-ნობის ნაწილი ომამდე აგებული და სამართალმემკვიდრეები ჩვენ ვართ და ჩვენ გვეკუთვნის, უნდა გამოვგვეცემეთ. ყველა ძალიან შემშოშოვდა. ამის შემდეგ მივდივარ ელთან. ვუყვები ზემოხსენებულ ამ-ბავს და ირკვევა, რომ შემოვთე-ბის მიზეზი მასწავლებლის ნამდვილად ჰქონდათ. ელჩი მეუბნება, ერთი კვირის წინ ანალოგიური მოთხო-ვნით შევიცარიის მთავრობას ნოტა გაუგზავნეთ...

ბოლო დღეა, საქართველოში ებრუნდები, სასტუმროში ფულის გადახდას კი არაღივს მთხოვს. მივი-ვარ ადმინისტრაციულ კორპუსში და ვაცხადებ, რომ ფული უნდა გადავიხადო. ისეთი ამბავი ატყდა, გავუცდი. ატყდა ტელეფონზე რეკა-ვა — ჩიხრაძე ფულს იხდის.

— ბატონო იური, თქვენ დაკარ-გული ტერიტორია და ქონება კი-ნაღამ დაუბრუნეთ საქართველოს და ამ დროს, როცა თქვენ იქ ასეთი მნიშვნელოვანი საქმეებით იყავით დაკავებული, საქართველო-ში ოპოზიციური ძალებს შორის გან-ეთქლება მოხდა. როგორი პოლი-ტიკური სურათი დგახდებდა ში-ნ? როგორ შეფასებას მისცემდით სო-ციალისტებისა და ლეიბორისტების დაპირისპირებას ან კი თანამე-ნათელაშვილის კონფლიქტს?

— სოციალისტებისა და ლეი-ბორისტების კონფლიქტი მე ის დაგინახა, რომ ნათელაშვილის ერთი მიზანი ჰქონდა, საკრებულოში როგორმე თავისი კაცი გაეყვანა

შენიშვნა: დაკარგული პარლამენტარი, როგორც იქნა თვითნებურად დაუბრუნდა. გადმოიწერა, თანამედროვე შიშველი ადინკისნოს მამოტიტარ-სონისაღმდეგ დე-უტატმა იური ჩიხრაძემ.

ჩვენთან ყველა წარა-კითხვის უცხოელსა და ჯიშვით „არაა“ უდევს და ძალაბის ძაზვით რაზვით დაბარბოვას განაზავს... მართვის ნიგაპავს შვი-ცარბაზიც თუ ისა უარბაზვოდ არიგაზდნე, როგორც საბარბოვლოში, ამის დაზავება ახლაც გვიჩივს. ბარბა, სწორად რომ, „უზიგა“ მძღოლმა დაბარბინა ძარბოვლი ბარბაზინდარი და ყაზა-სითის უნივარსიტატის რბბორი — ორბაზლი საბარბოვლი, თორბა დღვსაც, იქნავ, შინავის ძაზვით მრბაბაზი (იგაზისუბი ენის უცხო-ნარბი) საზვოვლოში დაბარბავის მონარბული ინიგაზდნე...

მკითხველი გაზავრბინა, დაინდარბა, როგორ დაბარბა ძარბოვლი დეუტატი შინავილი „უზიცის“ მრბაზლავის აზარბ. შინავი აზავის თხარბას დაზინდავ-დით, გავინდა მკითხვალს აზუსნათ, ძვღმომომად შინავილს ასით შიუარბაზმრბოვლი ეპითიბი რბბორი ბარბო ნილად იქ, თურბა, „არბვის“ ბარბოვბაზი დაბარბით აზუსნი კითხვავ: ბარბაზბით თუ არა ბინაბას შინავივბით მრბაზავს, რბმელიც ხილს ბიგინავს, ჩარბის ბილვბაზი. ბარბა, „შინავილ ძვღმომომად“ სწორად ის „უზიცის“ მრბოვლი, როცა ბაზაბის დარბაზლივარბის მრბაზლი ორ ბაზაზავულ ბარბისს ბაზაბარბით ბარბოვრბოვლი შიუარბა ბინაბაზ.

ძველ მრბოვარს — ორბაზლი საბარბოვლი დეუტატი ჩიხრაძისათვის შიუარბაზბაზი ბაზაბს კარბად ვიცნოვ და დაბარბაზლივარბი „მრბაზარბა“ ბარბინაზლ საბარბო, შინავინაზავს სუფთა ძაზვავა და თაღბარბაბცავა სანახარბაზ თაზვავა აზავი და 4 საბთინი სირბოვის შინავი ბარბოვრბის ხილვავად მრბიგავა ბილს. შაბბოვით დაბარბულთ მრბოვარბის წინაბაზი ბანახარბოვლი მძღოლვარბი ზიდავ ბარბაზვადნე, რომ არა ჩინი წინაბაზი შინავილი ბარბი, თაზი რომ ბანახარბა და ბარბაზავის შივით და კანახლით, ბარბაზ კაცთმრბაზული თვისაზავით ბარბაზი ბარბისა და ბარბაზი ბინაბაზ და „ბარბოვლი“ ბაზაბი საბორო აზავილას დაბარბ-ნა. ბარბაზი სოციალ-დემოკრბაზის შინავილვარბი მრბოვლოვლი მრბოვლოვლი დე-უტატს ბარბი ისა მრბოვლოვანი აოლიტიკური სურბით ბარბა. ბარბაზ ვიღვრ აოლიტიკის ლარბინთავი ბარბაზვადნე ჩინი „ზარბაზავის“ მრბაზარბ დეუტატს, გავინდა შინავილი მრბაზარბი ჩინივარბი საბიღოვლო წარბოვით ცნოვლი კიღვ ბარბი კარბოვი მრბაზვოვით.

და ჩვენ დავესუსტებინეთ. ნათელაშ-ვილი ყოველთვის ერიდება ხელისუ-ფლებაში თავის ხალხს მოყვანას, არადა ხალხმა მას ხმა მისცა იმი-ტომ, რომ მოსულყო ხელისუფლე-ბაში თავისი ხალხით და განხილ-ციელებინა თავისი პოლიტიკა; მას შეეშინდა და პასუხისმგებლობა ვერ აიღო თავის თავზე, არც მოგვცა ჩვენ საშუალება, რომ რელიზიმა გაგვეკეთებინა ჩვენი პროგნოზის-ათვის. ამიტომ თანამედრობები მო-ქალაქთა კავშირის დაუთმო და ახლა მას ისევ დაჩაგრულის როლში ჩაუდგება, როგორც ჩანს მას ეს როლი მოსწონს.

ნათელაშვილი საკრებულოს სხ-დომიდან გამოვიდა და დატოვა დარბაზი, არადა, საკითხს დამსწრე დეუტატების რაოდენობის ნახე-ვარზე მეტი წყვეტდა. როცა ეს ნ-რება 55 კაცი მისი ნახევარი არის 28. როცა ესწრება 12 კაცი ნა-ვლები, მისი ნახევარი არის 6 კა-ცი ნაკლები. მან მოატყუა მოსახ-ლეობა, აი მე დავტოვე დარბაზი, სოციალისტები კი დარჩნენ. სი-

ნამდვილეში ქველში დასწია, დამ-სწრეთა ნახევარზე მეტმა გადაწ-ყვიტა უკვე იმ თანამედრობის პირე-ბის დანშვნა, სხვაგარად ისინი ვერ აგროვებდნენ ხმებს. რაც შეეხება კორბაძე-ნათელაშვილის კონფლიქტს, ქალბატონმა ნესტანმა ვერ აიტანა ლეიბორისტების ამგვარი მოქმედე-ბა და ნათელაშვილი ამხილა. როგორც ვიცო, მათ შორის იყო მოლაპარაკება, კონფლიქტის შესახებ არაფერი გახმაურებულყო, ნათელაშვილი კი კირბაძეს დაატარა ნახევარს გადადგმა და ფრაქციიდან გარიცხა.

— თქვენ ამბობთ იმას, რაც ვიზუალურად დაინახა მოსახლეობამ. ფარდის უკან რა თამაში მიდის პოლიტიკაში?

— მე მგონია, ეჭვის საბაზი არ უნდა არსებობდეს. ნესტან კირ-ბაძე იყო უბრალოდ ფრაქციაში შემავალი წევრი. მან დააფიქსირა, რომ სწორი არ იყო ნათელაშვი-ლის საქციელი, მაგრამ ამით გზე-ბი კი არ მოიჭრა... გინდ ერთი ფრაქციის წევრი იყავი, გინდ მეო-

რესი, ეს ძნელი სულაც არ არის, კირბაძე რომ „ლეიბორისტი“ ყო-ფილიყო, ანუ პარტიის წევრი, ამ ნახევარს გადადგმა მაშინ გაუძ-ნელდებოდა.

— რატომ მოხდა კონფლიქტი სოციალისტებს და ლეიბორისტებს შორის ან რაში დასჭირდა ნათელაშ-ვილს ბათუმთან ურთიერთობის გამ-წავება?

— როცა ლეიბორისტული პარ-ტია შეიქმნა, ჩვენ ერთი ელექტო-რბი გვყავდა, ხელისუფლებას ახ-ლად შექმნილი პარტიის გაძლიერე-ბა აწყობდა ჩვენი დასუსტების მიზნით, ამიტომ მას მმართველი პარტია ხელს უწყობდა ასე ექ-ვათ. ხოლო როცა ისინი „გეგმაზე“ შეტად გაძლიერდნენ, თავიანთი შექმნილის განადგურება ან და-სუსტება დასჭირდა. და შეიძლე-ბა ითქვას უშიშროვამ წარმატე-ბულად იმუშავა. განხეთქილების ჩამოგდება ჩვენ შორის იქიდან უფრო იყო შესაძლებელი, რადგან ახალ შექმნილ პარტიაში, სადაც დღეში 900 კაცი წევრიანდება, ვინ

და როგორ შედის, კაცმა არ იცის... — რატომ დაუპირისპირდა ნათელაშვილი თავის საქციელით ასლან აბაშიძეს?

— ლეიბორისტები არჩევენო-სგან ასეთ შედეგებს არ მოელოდ-ნენ, ახლა როცა ნათელაშვილს თა-ვად გაუჩნდა პრეზიდენტობაზე პრე-ტენზია და ეს სურვილი აბაშიძე-საც აქვს, ლეიბორისტების ლიდერ-მა კარგად იცის ერთ ფესხაცმელ-ში ორი ფეხი არ ეტევა, ამიტომ ეს კონფლიქტი სწორედ რომ აწყ-ობდა, პრეზიდენტობაზე უფრო თამაზად წარადგენს თავის კანდი-დატურას.

— ასლან აბაშიძე უარყოფს, რომ პრეზიდენტობას აპირებს.

— არა, უბრალოდ, იგი პირდა-პირ არ აცხადებს ამას, არცერთი სერიოზული პოლიტიკოსი ორი წლით ადრე არ იტყვის, რომ პრე-ზიდენტობას აპირებს. მით უფრო, ჩვენს ქვეყანაში, სადაც ტყვეობი და „პუშევი“ მზადაა.

— ინკუბირებული პრეზიდენტობის კანდიდატზე რას იტყვით, საუბარია ვიღაც სხვაზე, რომელსაც ჯერ არ ჩანს?

— მე ვიცი ერთი ადამიანი, რომელსაც ძალიან დიდი სურვილი აქვს პრეზიდენტი გახდეს, იგი სხვა ქვეყანაშია და სერიოზულად ემზა-დება პრეზიდენტობისათვის.

— იგორ გიორგაძე?

— არ ვგულისხმობ გიორგაძე-ს. იგი ამათ ხელოვნურად შე-ქმნეს. გიორგაძე არაფერს წარ-მოადგენს საქართველოში და ამი-ტომ ქმნიან მის გარშემო ასეთ ამბებს.

— საქართველოში ხომ არ არის პარტიები ვინმე უცხოზავან შექმნილი და ხომ არ ფინანსდება გარედან?

— გარე დაფინანსებით საქართველო დგას უკანასკნელ რგოში. გარედან სერიოზული ფი-ნანსები არ შემოდის და რაც შე-მოიძის, ის არ ეყოფა საპრეზიდენ-ტი არჩევნების მოგებას.

— გმადლობთ. P. S. მოვლენები საქართველო-ში ელვის უსწრაფესად ვითარდე-ბა. ევროპაში თორმეტდღიანი ვიზიტის შემდეგ ბატონ იური ჩიხრაძეს ზღვა სიახლე დახვდა ჩართული პოლიტიკის არენაზე. რა მოხდება მომავალ საპარლამენტო არჩევნებამდე, მით უფრო მომავალ საპრეზიდენტო არჩევნებამდე (მან ამაღ დიდი დროა), არც მან იცის, არც ჩვენ.

მანანა ლოგაშვილი

რომ არ მოელოდა, ეღვ-ი ისეთი ხალხი დაკარგა...

წინასაარჩევნო კამპანია რომ ახალ ფაზაში შევიდა, ამას საქართველოს პოლიტიკური ცხოვრების თითოეუ-ლი დღეც ადასტურებს. სანამ ამოი-რჩევილი „ვი-ვისიანს“ დაადგენს, იქმ-დე კიდევ მრავალი პოლიტიკური ალიანსი შეიქმნება და დაიშლება ალბათ... ბრძენ კაცს უთქვამს, რომ გავერთიანდეთ, ჯერ უნდა დავიყ-ოთო, მაგრამ... როცა ბერბა ჩათე-ალა, რომ მმართველ პარტიას ირ-ნა სარიშვილი-ჭანტურას ედამ კარ-გად გაუგო, ბოშიძე ზუსტად მა-შინ „აფეთქდა“. მომხდარის კომენ-ტარი ვთხოვეთ ეროვნულ-დემოკრა-ტიული პარტიის მთავარი კომიტე-ტის წევრს, ბატონ პაატა საყვარელ-იძეს.

— ბოლოდროინდელი პოლი-ტიკურ მოვლენებს ედამ-ში პარტიუ-ლი განხილვებიც დაემატა.

— პარტიული განხილვებებში რას გულისხმობთ?

— გვულისხმობ იმ ოცდარკა-ციანი გუგუფის განცხადებას, საე-თის რეგიონალური ორგანიზაცი-იდან, რომლებმაც ედამ-ს მოქალაქე-თა კავშირთან პოლიტიკური ალიან-სის მხილვისას საფუძველზე პრო-ტესტის ნიშნად დატოვეს პარტია.

— რაც შეეხება ამ განცხადე-ბას, ეს ფაქტურად ოცდარკა-ციანი კი არა, ხუთკაციანი გუგუფის განცხადებაა. ეს არის ხუთი კაცი, რომლებიც გარკვეულ იქნენ პარტი-იდან წინა წლის ოქტომბერში ადგ-ილობრივ არჩევნებამდე. ამ ხალხმა დაწარმოა ჩივიდმეტი კაცის ხელ-მოწერა გამოიქვია და შემდეგ თა-ვიანთი ტექსტით თბილისში გად-მოაგზავნეს. ის ჩივიდმეტი კაცი კი აზრზე არ იყო, რას ანერდა ხელს.

— რას ნიშნავს აზრზე მოუსე-ლეობა საბუთებზე ხელის მოწ-ერა?

— მათ თავიდან რაღაც სხვა განცხადება გააკეთეს, რომელიც თავიანთ პრობლემებს ეხებოდა და პარტიის თავმჯდომარის სახელზე გამოგზავნეს, მაგრამ ის აქამდე

არ მოსულა. აი, ზუსტად ის ხელ-მოწერებიან შემდეგ გამოყენებულ.

— იყოს თუნდაც ის შეიდი-კაცი, რომლებიც ედამ-ს მოქალაქე-თა კავშირთან ალიანსზე მიუთითე-ბენ. რაზე მეტყველებს ეს ფაქტი?

— ელემენტარულად ვინც გაზეთის კითხულობს, ან ტელევი-ზიას უყურებს, ან პოლიტიკასთან ახლოს არის, მისთვის ნათელი უნდა იყოს, ვის აქვს მოქალაქეთა კავ-შირთან ალიანსი. ეს ყველაზე ნა-ვლებად ჩვენზე ითქმის.

— რატომ, ცნობილი ფაქტია, რომ კახეთის მთელ რიგ რაიონებ-ში ეროვნულ-დემოკრატიული პარტი-ის რიგებს მოქალაქეთა კავშირის წევრები ავსებენ.

— ეს ჩემთვის აბსოლუტურად უცნობი ფაქტია, პირველად მესმის. — წინასაარჩევნო კამპანიის წინ თქვენი პარტიული დასაქმებულობით დაინტერესებული უნდა იყოს გარკვეული ძალა, თუ ეს არ არის მმართველი პარტია, მაშინ...

— არც ეს არის გამორიცხე-ლი. მე კონკრეტულად ვერავის დავასახელებ, რაც მოხდა, ჩვენს დასაშვლად არასერიოზულად მეჩვენება, მაგრამ ყველაზე მეტად დაინტერესებული შეიძლება ის იყოს, ვისაც არ სურს, რომ ჯანსაღი ოპოზიციური მემარჯვენე პოლი-ტიკური ძალა არსებობდეს საქარ-თველოში.

— ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის გახლეჩის პრევენდენტი არსებობს მამუა გიორგაძის გუ-ფის სახით, რომელიც შემდეგ სახ-ალხო პარტიად ჩამოყალიბდა, ესეც არასერიოზული ფაქტია?

— შემოიღია მაგაზე პასუხი გაგვით. ეს არ იყო პოლიტიკური განხეთქილება, ეს მთავარ კომიტეტში მოხდა, რომელიც პარტიულ სტრუ-ქტურებს ფაქტურად არ შეეხება. აი, თუ იქით დასულ და აქ დარ-ჩილი ხალხს დავითვლით პროცე-ტულად, თუნდაც რეკლამრად, ნა-ვთ, რომ ყველა ათი კაციდან,

სახალხო პარტიაში წასული შეი-ძლება მხოლოდ ერთი იყოს.

— დღეს პარტიაში რამდენი წევრი გყავთ?

— ჩვენ პარტიის წევრობის ორმაგი სახე გვაქვს: ნამდვილი და თავისუფალი. ნამდვილი წევრია, ვინც აქტიურად მოქმედებს პარტიულ სტრუქტურებში და მათი რიცხვი დაახლოებით ხუთი ათასი იქნება. თავისუფალი წევრების აღრიცხვი-ანობა ცოტა ძნელი იმიტომ, რომ ჩვენ მხარდამჭერების ძალიან დიდი არმია გვაყავს.

— ცოტა ხნის უკან მენარმეთა კავშირის თავმჯდომარე, ბესო ჯუღელიც აგეგმავდათ. ამაზე რას იტყვით?

— ბესო ჯუღელი პარტიას არ აჯანყებია. იგი აუჯანყდა საქართვე-ლოს პარლამენტში ანტიეროვნო-სტულ ძალებს. ის ჩვენი პარტიის მთავარი კომიტეტის წევრი იყო, არის და იქნება. არც გასვლას არ აპირებს.

— თუ „ბოროტი ენების“ წინასწარმეტყველება გამართლდა, მაშინ?

— იცით რაშია საქმე? ჩვენ ისეთი ხალხი დავკარგეთ იმ მცდე-ლობების დროს, თუნდაც პარტიის თავმჯდომარე გია ჭანტურია... ეს არის, რასაც დანაკლისად ვთვლი.

— თქვენი ოპონენტებისაგან ხშირად მოწოდებასავით გაისმის, ვინაიდან არ ამართლებს თქვენი პარტიის კურსი თავის წოდებას, სჯობს გადაერგვას ეროვნულ-დემოკრატიული სახელი.

— ჩემი აზრით, სისულელეა. პარტიას არც ეროვნულ-დემოკრა-ტიული კურსისათვის უღალატა და თავიდან ბოლომდე ამართლებს თავის სახელს, რომელიც მას ილია ჭა-ვჭავაძემ უწოდა. იგი არც გია ჭან-ტურისა დაურქმევია, არც ირინა სარიშვილს, არც ვინმე სხვას. იგი 1907 წელს არაღვალადურად შექმი-ლი პარტიაა და დღემდე არსებობს.

ხათუნა ხატიავილი

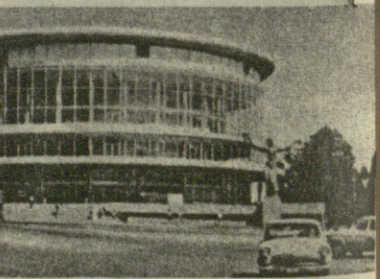
ვინ „დაიპყრობს“ ფილარმონიას?

ის ფაქტი, რომ 16 მარტს პარლამენ-ტარი ბორის კაკუბა-ვა ფილარმონიის დიდ საკონცერტო დარბაზში „სრულ-ად საქართველოს ლტოლვილთა ცი-ლოების“ ჩატარებას აპირებს, თავისთავად არაფერ განსაკუთრე-ბულზე არ მეტყველებს, რომ არა ამავე დღეს ამავე დარბაზში სამო-ქალაქო საზოგადოების შექმნის მომხრეთა მიერ დაგეგმილი ფორუ-მი.

როგორ დავმთხვა ეს ორი ლონისძიება ერთმანეთს, ჯერჯერო-ბით გაურკვეველი გახლავთ. მარ-თალია, ბორის კაკუბავს აცხადებს, რომ „ფილარმონიის იჯარის ტრა-ჯერ კიდევ 18 სექტემბერს გადაიხ-ადა, ხოლო კონფერენციის მოწვევა იანვარში დაგეგმა“, მაგრამ ამის შესახებ ინფორმირებული არავინ ყოფილა. 16 მარტს ფილარმონიაში არანაირი ლონისძიება არ იყო დაგე-გმილი და ადმინისტრაციამაც ეს დღე ფორუმის გასამართად ამიტომ გამოყო; სამოქალაქო საზოგადოე-ბის შექმნის მომხრენი როცა დარბა-ზს ტრაობდნენ, წინასწარ არავის გაუფრთხილებია, რომ შენობა დაკავებული იყო.

კაკუბავს ფორუმის სხდომისათვის პრობლემების შექმნას არ აპირებ-ს (1), სანაცვლოდ მოითხოვს, რომ ფორუმის მონაწილეებმა ხელისუ-ფლებას ალიანსზე უარი უთხრან.

— ფორუმს არ უნდა წარუძღვნეს ხელისუფლების მომხრე-იგი არ უნდა გადაიქცეს სხვათა აზრის ჩამშობ ორგანიზაციად — აცხადებს იგი. პროტესტის გზა და ხერხები, რომლითაც წინააღმდეგ შემთხვევაში ბატონი ბორისი იმე-ქრება, ყველასათვის უცნობია, ფაქ-

ტი ერთია, ბოლო სიტყვა რომელ-იც მან ფორმალისტთა სახლში ფო-რუმის ინიციატორთა მიერ გამა-რთულ არქსკონფერენციაზე განაცხ-ადა, კატეგორიული გახლავთ. როგორც ჩანს, კაკუბავა გადამ-ყვეტილების შეცვლას სულაც არ აპირებს და 16 მარტს 2000 დეკ-ნოლით ფილარმონიაში შევა (თუ შეუშვებს), რადგან ამ ხალხს შენო-ბის საფასური უკვე გადახდილი აქვთ.

როგორ განვითარდება მოვლე-ნები? უკან დახვება არც ფორუმის ინიციატორები აპირებენ, რადგან ეს არის დასაწყისი „დიდი ეროვნუ-ლი შეურთებლობისა უზენოესას-თან“.

დევნილთა სახალხო ლიგის სახ-ელით ბორის კაკუბავა სამოქალაქო ფორუმის ინიციატორებს ამერიკის დაზვერვის სამსახურის აგენტებს უწოდებს და მასთანთან კავშირში ადანაშაულებს, პასუხად „ბრალდებ-ბული“ „რუსეთის ადვოკატ“ კაკუ-ბას სახეში ნოთელ საფრთხეს მოიზ-რებენ და რუსეთის აგენტურულ ქალებს, ფანსტურ-ნაციტურბოლშე-ვიკურ ძალებს უპირისპირდებიან.

ასე რომ, ერთმანეთისგან შეი-ბის გამო „მოჭიდავე“ ორი ბანაკი იდევნის რადიკალურად გამსვადება და მათ ერთ დარბაზში „დატეპ“ წარმოუდგენელი გახლავთ.

მანანა ბალოშვილი

გაგრძელება. დასაწყისი იხ. გვ. 4.
„საქართველო“ № 4-9

ნოდარ ნათაძე:

რუსი პრესი

მაიხვალს გოფიშ მუხაიტი.
„საქართველოს“ წინა ნომერით დაიწყო ნათაძის ნაშრომის „რუსი პრესი“ IX ტომის — „1991-92 წლების გადატრიალება“ — აუზლიკაცია შემადგენი ძველთაგანით.

1. პირველი და მეორე კატასტროფა.
2. ზ. ბაშასაშვილის დამოკიდებულება სხვადასხვა ფენებთან.
3. უზენაესი საბჭოს არგუმენტი.
4. უზენაესი საბჭოს მუშაობა.
5. ავსტრალიის პარტიდან გადატრიალებაში.
6. გადატრიალება და მისი „პოლიტიკა“.

მეორე ძველთაში „ზ. ბაშასაშვილის დამოკიდებულება სხვადასხვა ფენებთან“ მიმოიხილეთ გოფიშ და გადატრიალების შემადგენი ძველთაში, მაგრამ გამოგზავნა მისი ორი ნაწილი ძველთაში „ზ. ბაშასაშვილი და ნამდვილი ელიტა“ და „ზ. ბაშასაშვილი და ხალხი“ მას ახლა ვითარებაში მაიხვალს, ხოლო შემადგენი ძველთაში მისამი ძველთაში „უზენაესი საბჭოს არგუმენტი“ აუზლიკაცია იმ ადგილიდან, სადაც ბაშასაშვილი.

და, მიუხედავად უკიდურესი სილამაზისა, რომელიც ასაკის მატებისადაც კლავს განუვითარებელ ქონის ფენასთან ერთად, არც შემოუშვებდნენ. ამას ისინი შეძლებდნენ შემდეგი მიზეზის გამო: თბილისის მოსახლეობაში ამ დროს ამ ადამიანებზე (ჯამური განგარეშებით) უფრო ძლიერად შეიარაღებული არც ერთი ჯგუფი, — მათ შორის არც ე. წ. სამოქალაქო, რომელიც დიდი წინააღმდეგობას ეწეოდა და არა ცენსურის და რომლებმაც, ამიტომ განსხვავებით, უსისქემოდ და სტიქიურად, მაგრამ მაინც მონაწილეობა მიიღეს აფხაზეთის ომში — არავითარ შემთხვევაში არ ჩაერყა თბილისში არანაირი ბრძოლაში მას შემდეგ, რაც სასახლესთან გაშლილი ქალებიანი კარავების სტრატეგიის მოწმე გახდა. ასე რომ თბილისის მოსახლეობის სახელით მოქმედ შეიარაღებულ ძალად ამ დროს მხოლოდ შეძლებულა და თაღლითთა ან პოტენციურ თაღლითთა ეს არაფრის მქონის და ხარბი ბრბო გამოვიდოდა. ეს სასაცილოა, მაგრამ ფაქტია. ერთადერთი მეტ-ნაკლები მასშტაბიანი საზოგადოებრივი ფენა (გარდა მსგავსადებულებისა, რომლებიც გამოსახულების დამოხმობისაზე ჯიოსელიანის ინიციატივით ციხეში ბიდან გამოუშვეს), რომელიც ამ ეროვნული ტრაგედიის დროს გაოგნებული არ იყო, არამედ თავის გამოსარჩენზე ნადირობდა — ესენი იყვნენ.

შეგნება. მოვლენათა ეს ანალიზი და შეფასება, რაც ახლა წარმოვადგინე, მე მაშინაც მქონდა და იმის უახლოეს ხანებშიც, როცა ეს მოვლენები ხდებოდა. მაგრამ იყო ერთი ფაქტი, რომელიც მე ამ სოციალურ ფენის მოქმედებასთან იმ დროს პირდაპირ ვერ დავაკავშირე, ახლა კი, შემდგომში მომხდარს შუქზე, შემიძლია დავაკავშირო: მაშინ, 1991 წლის ავსტრალი-სექტემბერში ვილაცამ სოციალ-სოციალური მიზნის, „მაყუთიკები“ (ე. ი. ფულიანი ხალხი) რატომღაც ზვიადის წინააღმდეგნი არიან და იცოდნენ, შეიძლება შენთანაც, როგორც ოპოზიციონერთან, კავშირის ძენა დაიწყონ.“ მე გამიკვირდა, „რატომ უნდა იყონ წინააღმდეგნი, როცა ახალი ხელისუფლება, ძველისაგან განსხვავებით, პრინციპში, კომერციისა და მენარმოების თავისუფლებას ნიშნავს მეთქი.“ ისიც საკმაოდ თვალსაჩინო გახდა შემდეგ, გადატრიალებისა და „სამოქალაქო ომის“ დროს, რომ რუსების გარდა, რომლებიც არ ჩანდნენ, ხელისუფლების წინააღმდეგ ამბოხებულებს საქართველოსვე ფულიანი ადამიანები აფინანსებდნენ. მაგრამ მაშინ არ ჩანდა ერთი რამ, რაც მოხდა შემდეგში: საქართველოს სახელმწიფო ქონების სრული და ფაქტობრივად უსასყიდლო დატაცება იმ დროს უკვე ფულის მქონეთა მიერ. ჩემი დღევანდელი ხედვით, ეს არის მოვლენათა წინასწარმეტყველებული განვითარება, რომელზედაც ჯერ კიდევ მაშინ მოხდა გარკვევითი ერთის მხრივ ამბოხებულებსა და მათ ზურგს უკან მდგომ დღევანდელ ხელისუფლებას და მეორეს მხრივ იმ ამბოხებულების დამფინანსებელ ქართველ ფულიან ფენას შორის. ასე რომ ქართულ სოციალიზმის-დროინდელ ბურჟუაზიას არ ჰქონდა სურვილები და პრეტენზიები საქართველოში დასამყარებელი ეკონომიკური წყობის მიმართულებით. თავისუფალ საბაზრო წყობას მათ, როგორც ვთქვი, ზვიად გამსახურდიაც უქმნიდათ. მათ ჰქონდათ პრეტენზია თვით ეკონომიკის მიმართ, რომლის სასწრაფო მითვისებაც უნდოდათ, და ეს, ძირითადად, შეისრულეს კიდევ.

ეს მსჯელობა ნათელზე ნათელ დადასტურებას პოულობს ზოგად ისტორიულ კონტექსტში. რატომ იყო, რომ უზენაესი საბჭოს საბჭოთა პარტიკულატმა, მისი ეკონომიკაში წასული განტოების ჩათვლით, არანაირი წინააღმდეგობა არ გაუწია სოციალ-დემოკრატთა გაუქმების პროცესს? ერთი მიზეზით: მათ თავისი ნაძარცვის ლეგალიზაცია ანუ თავისი სარჩო საწარმოებისა და სამფლობელოების თითქმის უფასო მიშროვატება უნდოდათ.

მოსახლეობის ამ ფენას, რასაკვირველია, ზედ უნდა მიეთვალოს დაახლოებით იმავე რაოდენობის მესამე ჯგუფიც — ფულის ის მკეთებლები, რომლებიც ამ კასტაში პრესტიჟული ახალგაზრდების წრიდან კი არ იყვნენ მისულნი, არამედ, როგორც პირი და უშუალოდ, დაუფარავი ძაძირალათა რიგებიდან, და რომელთაც თავისი საშოვარი იმით იშოვნეს, რომ, ლამის დაბადებიდანვე, ყველაფრის კადრება და „ჩრდილო-ეკონომიკური“ თუ ქურდულ-ეკონომიკური სამყაროს ყველა კლასიკური და არაკლასიკური მექანიზმით შეთვისება დაიწყეს. ამათი დაინტერესება გამსახურდიას ხელისუფლების წასვლაში და ახლის, გაენტურულად დაზღვეულისა და მხარდაჭერის მოსვლაში — ანუ კომუნისტურ რესტავრაციაში — და ამათი გარიგება გადატრიალების მომწყობებთან, უეჭველია, იგივე იყო, რაც ყოფილი „პრესტიჟიანებისა“, „პრესტიჟიანთაგან“. ესენი იმთ განსხვავდებოდნენ, რომ ზემოხსენებული „შუბლის ძარღვი“ სულაც არ გააჩნდათ და, ამდენად, თავისი მოქმედების ე. წ. „რაციონალიზაციის“ ანუ მისთვის საკუთარ თვალში გამამართლებელი საბუთების ძენაც არ სჭირდებოდათ.

ზ. ბაშასაშვილი და ნამდვილი ელიტა

მოსახლეობის იმ სამი ნაწილის გარდა, რომელიც ვახსენე, კიდევ ორსა დავესახელებ და, მე მგონი, ამით თემას ამოვწურავ კიდევ, რადგან ამ ეკონომიკურად და სოციალურად ძალიან ნაკლებად გადმოცემული საზოგადოებაში, რომელშიც ვიყავით და დღესაც ვართ, ფენათა და სოციალურ ჯგუფთა ურთიერთგამოყოფის ეკონომიკური და, საერთოდ, ობიექტური ხაზები იმდენად ღრმა არ არის, რომ თაობიდან თაობაზე გადაცემოდეს და ე. წ. რეალური ჯგუფური ინტერესები შექმნას. ჩვენს ქვეყანაში ქონებრივი ჯგუფები, უფრო ზუსტად კი — საერთოდ კეთილდღეობითი ჯგუფები ჯერ კიდევ შემდგარია იმისდა მიხედვით, ვინ ან ვისმა პაპამ იკადრა პარტიკაში შესვლა და ვინ — არა, ვინ ან ვისმა პაპამ დათმო სონდისი და თანამშრომელი დააბეჭდა და ვისმა — არ დათმო, ვინ იკადრა კიდევ და გაბედა კიდევ სახელმწიფოს ქონებაში ხელის ჩაყოფა და ვინ ვერ გაბედა და ა. შ. და ა. შ. ოფიციალურად ხელფასებზე მაცხოვრებელ ჩვენს საზოგადოებაში განსხვავებული კეთილდღეობა დამოკიდებული იყო ამ ქმედებებისა. გასამრჯელოდ მიღებულ ბინებზე, სააგარაკე ნაკვეთებზე, მაღალხელფასიან და მაღალშემოსავლიან თანამდებობებზე და ა. შ.; ხოლო ისინი, ვინც ამ დადავნილი კეთილდღეობის შედარებით ვინორ ფარგლებიდან გასვლას იწყებდნენ — ისინი, ვინც „მარცხენა“ წარმოებით ან კომერციით შლიდა ფრთებს და, ამდენად, ახალი ბურჟუაზიის ჩანასახს წარმოადგენდა, — თავისი ძირითადი მკვებავი არტერიით მაინც ხელისუფლებასთან დაკავშირებული რჩებოდნენ (და დღესაც რჩებიან). გარეგანი

პირობების მხრივ ნიველირებულ ასეთ საზოგადოებაში, რომელშიც ყოველი კაცისა და ოჯახისათვის შესაძლებელი იყო კეთილდღეობის იერარქიაში უცარი მალა ასვლა და ქვემოთ ჩამოვარდნა — არსებობდა პირობები და მოთხოვნები ნამდვილი ელიტის, ე. წ. „სულისა და გონების არისტოკრატის“ წარმოშობისა და არსებობისათვის. ეს როდი ნიშნავს, რომ ამგვარი ელიტის წარმოშობა ამგვარ სოციალურად ნიველირებულ საზოგადოებაში გარდუვლილ ან თუნდაც მალალალობათი იყო. არ ვარ დარწმუნებული, რომ იგი კომუნისტური სამყაროს ყველა ქვეყანაში არსებობდა თვით საქართველოს უშუალოდ მოსაზღვრე ქვეყნების („მოკავშირე“ და არამოკავშირე რესპუბლიკების) ჩათვლით. მაგრამ საქართველოში ეს ელიტა იყო

(და არის) იმდენად, რამდენადაც 1921-1980 წლებმა მას ბოლო ვერ მოუღო და იმან, რაც მისგან დარჩა, ყლორტები გამოიღო. ეს ფენა ძალიან მნიშვნელოვანწილით ემთხვევა თავისი შემადგენლობით ნამდვილი ინტელიგენციის იმ ფართო ფენას, ზემოთ რომ ვახსენეთ, მაგრამ იგივე არ არის. მასში შედიან ყველა გრიგორი და პასუხისმგებლობის გრძნობით აღჭურვილი ადამიანები ყველა ფენიდან, როგორც გონებრივი, ისე ფიზიკური შრომით მაცხოვრებელ ფენათა ჩათვლით. 1991-92 წლების კატასტროფის ყველაზე ტრაგიკული — და მე ვიტყვი (რას ნიშნავს ეს გამოთქმა, ქვემოთ აქვე განვმარტავ) — მხარე ის არის, რომ ეს ფენაც, ფენა, რომელიც ნამდვილად ერის განმასახლებელია, მოვლენებს დიდწილად (თუმცა არა მთლიანად) განზე გაუდგა. გაუდგა ჯერ ერთი, იმიტომ, რომ ვერ გაითვალისწინა, ვინ მოდის და რა მოდის სოციალ-დემოკრატებისა და მათ უკან მდგომი შევარდნაძის სახით (რისი ვერამოცნობიც, ან ბოლომდე ვერამოცნობაც და ხალხისთვის ვერგანმარტებაც მე პოლიტიკაში იმ დროს ჩამოვლ პირთა უდიდეს დანაშაულად მიმაჩნია), მეორედ (და ეს მთავარი იყო) იმიტომ, რომ საქართველოს პრეზიდენტს რაღაცა ვერ აპატიეს. ვერ აპატიეს იმ ზომამდე, რომ მასზე (როგორც ზემოთაც ვთქვი) თითქმის ხელი ჩაიქნეს და, ფაქ-

ტობრივად, იმ კაცად არ ჩათვალეს, ვისაც საქართველოს ისტორიული გამარჯვებისაკენ წაყვანა შეუძლია. რა ვერ აპატიეს? ეს კითხვა მე ამ კატასტროფის ბუნებისა და მიზეზების გასაღებად მიმაჩნია. ზედაპირულად (რაც ყველაზე ადვილი დასაწახვია) ვერ აპატიეს ამპარტუხენბა, რომელიც, ცნობიერად თუ ქვეცნობიერად, უკეთეს ადამიანთა ამ ფართო მასამ შეურაცხყოფად მიიღო, რადგან ყველა მზად იყო უყოყმანოდ აღეარებინა თავის თავს ზემოთ პრეზიდენტი, რომელსაც ათწლეულობით თავდადებული ბრძოლის დამსახურება ჰქონდა. ზურგს უკან, მაგრამ არ იყო მზად ასევე ეცნო თავის თავს ზემოთ ამ პრეზიდენტის მიერ ხელისუფლებამიწიჭებული, რბილად რომ ვთქვათ, უხარისხო ადამიანები, რომელთა აღზრდაც და აღიზრდის რწმუნებებით აღჭურვაც სულისა და გონების ამ ელიტამ თავის არად ჩაგდებად აღიქვა. (მართვის უფრო წვრილ ნაკლოვანებებზე აქ არ ვლაპარაკობ, რადგან ეს არსებითი არაა. მათ ქვემოთ შევხებით). სიღრმისეულად კი, არსებითად, პრეზიდენტს ვერ აპატიეს ის, რომ მან, წინააღმდეგ ხალხის სასოებისა და მოლოდინისა, წინააღმდეგ ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის მთელი ტრადიციული ორიენტაციის ილია ჭაჭყაძის დროიდან დღემდე, ვერ გაკაფა გზა დასავლეთისკენ და იმ 14 თვის მანძილზე, რაც საქართველოს საქმეზე ხელთ ეჭრა, ვერ მონახა ფართო საზოგადოებისთვის დასაწახვია საერთო ენა ამ ზეგანვითარებულსა და ზეპრესტიჟულ რეგიონთან, რომელიც მსოფლიოს

მართავდა და მართავს. პლაკატი „ძირს ჯ. ბუში“, რომლის გამოკიდება (ძალიან ცოტა ხნით) ვილაცა შემთხვევით პირთა მიერ შესაძლებელი გახდა (და ეს ამბავი წამსვე ქვეყანას მოედო), იმის ნიშანი იყო, რომ საქართველოსთვის უმნიშვნელოვანესი ეს სასოციალური პრობლემა ადმინისტრაციამ ვერ გადაწყვიტა და — აქედან დასკვნა — მას ისტორიული ბრძოლის მოგების უნარი არა ჰქონია. ეს არის სწორედ ის ისტორიული განზომილება ჩვენი 1991-92 წლების კატასტროფისა, რომელიც ზემოთ ვახსენე, და ამაზე მინდა ორი-ოდე სიტყვა ვთქვა.

1991 წელს (გაზაფხულზე თუ ზაფხულის პირველ ნახევარში, აღარ მახსოვს) საქართველოში ჩამოვიდა აშშ ყოფილი პრეზიდენტი რიჩარდ ნიქსონი, რომელიც, სხვათა შორის, „საპარლამენტო ოპოზიციისა“ შეგვხვდა კრანისში. კითხვაზე, თუ ვის რა პირობა ხელისუფლებასთან „საოპოზიციო“, სახალხო ფრონტის წარმომადგენლებმა (მე და თამაზ გამყრელიძე) ვუპასუხეთ, რომ მინის დარღების დაჩქარება გვირჩევდა და რომ პრეზიდენტის დანიშვნის ფაქტი არ მოგვწონს. ამაზე უფრო სერიოზული პრეტენზია არც სხვა რომელსავე პარტიას გამოუთქვამს. მაგრამ ნიქსონის ჩამოსვლის მიზანი, ცხადია, მხოლოდ ოპოზიციისთან საუბარი არ იყო. როგორც ახლა ვხედავ (რეტროსპექტულად) და

როგორც გარკვეული ინფორმაციაც მიგვითითებს, მისი (და, ალბათ, არა მხოლოდ მისი) პირით საქართველოს პრეზიდენტს გადმოეცა რეგიონის, ჩვენი ქვეყნის და მსოფლიოს ჩვენთან დაკავშირებული დანარჩენი ნაწილის მოწყობის რაღაც გარკვეული კონცეფცია, რომელიც საქართველოსთვის — და, მასთან ადამე, საქართველოს პრეზიდენტისთვისაც — მიუღებელი აღმოჩნდა. ამ გეგმის საფარადო პუნქტები (შტრუბები) არცთუ ძნელი მოსაწარებელია, თუ გავთვალისწინებთ, რომ რუსეთი გლობალური ურთიერთმოლაპარაკების პროცესში უფრო ადვილად დასთანხმდებოდა ახალი უძლური, ფედერალიზებული-ავტონომიზირებული სახელმწიფოს გაჩენას საქართველოს სახით, ვიდრე უნიტარული და ფესზე მდგომისას, უფრო იოლად დათმობდა ამიერკავკასიის დასავლეთის ანუ საქართველოს სატრანსპორტო მომსახურების ზონად ქვეყნისათვის, ვიდრე სამრეწველო-სტრატეგიული პოტენციის მქონე სახელმწიფოდ ჩამოყალიბებისათვის, უფრო უმტკივნეულოდ შეინყნარებდა დასავლეთის კმაყოფილება მჯდომი წარმოებადანერგული და სწავლამაშობილი ქვეყნის აღმოცენებას ამ რეგიონში. ვიდრე მონიხვე ტექნიკური და მეცნიერული აზრით აყვავებულიას, და ა. შ. და ა. შ. რატომ ისურვებდა ამას გლობალური მოლაპარაკების რუსეთი და რატომ დაუთმობდა ამას იოლად დასავლეთი? ამ კითხვის ყველაზე მიახლოებული, თუმცა არა ერთადერთი შესაძლებელი პასუხი შემდეგია: იმიტომ, რომ რუსეთს აინტერესებდა და აინტერესებს საუკუნეთა პერსპექტივა, ანუ ფესზე ვერდამდგარ საქართველოში თავისი გავლენის მომავალში, „ოდესმე“ კვლავ აღდგენის გეგმა, დასავლეთის კი — მხოლოდ უახლოეს პერსპექტივაში რუსული იმპერიის ამ ევროპა-აზიის ყელდან მოცილების გეგმა. ჩვენ ბუნებრივ დასავლელ მოკავშირეთა და მეგობართა გეოპოლიტიკურ კონსტრუქციებში საქართველოსთვის ჯერჯერობით — ანუ მანამდე, სანამ იგი ამას საკუთარი ძალისხმევით არ მოიპოვებს — ამაზე უფრო ღირსეული ადგილი არ აღმოჩნდა. იმიტომ მე არ გამოვიცხადე (თუმცა, რასაკვირველია, არც ვამტკიცებ და არც დაბეჯითებთ ვერაუდობ), რომ საქართველოს პირველმა პრეზიდენტმა დასავლეთიდან დასახმარებლად გამოწვეული ხელიდან სწორედ ასეთი ან ამის მსგავსი გეგმა მიიღო წინადადების სახით, მაგრამ იგი არ შეინყნარა (და, როგორც დასავლეთის მრავალსაუკუნოვანი იმედითა და ქართული გენის სიამაყით გაზრდილი ადამიანი, ფსიქოლოგიურად ვერც შეინყნარებდა), და ასევე არ გამოვიცხადე, თუმცა ვერც ვამტკიცებ, რომ ბუშის სიტყვები, რომლებიც მას, გადმოცემით, „ზ. ბაშასაშვილის პოლიტიკის მიმართ უხმარია — საქართველოს პრეზიდენტი დინების წინააღმდეგ მიდისო — სწორედ ამ არჩევანს ეხება. თუ ასეა, ეს იმას ნიშნავს, რომ ეს ეპიზოდი საქართველოს ისტორიული ტრადიციის კიდევ ერთი, უახლესი ელემენტია. მაგრამ იმას როდი ნიშნავს, რომ საქართველოს პრეზიდენტის აბსოლუტურად შეუვალი მოვალეობა არ იყო, ამ ტრაგიკულ მდგომარეობაშიც ისტორიის ამ მორიგი დარტყმისათვის წინააღმდეგობა გაენია, და არც იმას ნიშნავს, რომ ობიექტური პრობემის მიხედვით ამ გეგმისათვის წინააღმდეგობის გაწევა არ შეიძლებოდა ან არ შეიძლება.

წინააღმდეგობის გაწევა და ვითარების ჩვენდა სასარგებლოდ მობრუნება, ალბათ, შეიძლებოდა, სახელდობრ, ეს შეიძლებოდა (და დღესაც შეიძლება) ამ გეგმიდან იმ მიზნებზე დათანხმებით, რომელიც აუცილებელი იყო, რათა ძლიერი მოკავშირე და მზრუნველი არ დაგვეკარგა, და შემდეგ მოვლენათა მიმართულების თანდათანობითი ცვლილი იმისდა მიხედვით, რამდენად დადგებოდა ფესზე და რამდენად გახვდებოდა იმ მოვლენათა არა მხოლოდ ობიექტი, არამედ სუბიექტიც. ამ ამოცანის ამ სახით გადაჭრა პრინციპულად შესაძლებელი იყო (და არის) იმის წყალობით, რომ დასავლეთის ზემო-

[illegible][illegible][illegible]

* * *

((ထဲသို့) ရပ်ဆိုင်းပါ။

-သို့ (၊) ဟုတ်ပင်ရ ဟုပြော။ : ဟုပြော။
-ရရှိပြီ။ ရပ်ဆိုင်းပြီ ပြောရန် ရပ်ဆိုင်း
X၊ ပြောပါ။ အသံထွက်ပါ။ ပြောပါ။
ပါ။ အသံထွက်ပါ။ ပြောပါ။

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

ප්‍රභූතයාගේ ප්‍රභූතයා

ნოდარ ნათაძე:
რუს ვიცი

გაგრძელება მე-8 გვერდზე

მეშვიდე გვერდიდან

მაში და მოთმინებით ელოდა, დღიდან დღეზე და საათიდან საათზე, რომ გულგრილ მსოფლიოს ჩვენი ქვეყნის სისხლით მოპოვებული თავისუფლება აღეარებინა. იმან, რომ უკრაინის ხელისუფლების ერთ-ერთ ფორმულირებაში (უკრაინას ამ დროს დამოუკიდებლობა ჯერ გამოცხადებული არ ჰქონდა) ჩვენი აღიარების მსგავსი რაღაცა ნოტივითა, უსაზღვრო ზეიმი გამოიწვია, მაგრამ ბუნების კანონთა სანაღამოდგომი იქნება, თუ ასეთ მდგომარეობაში მყოფი ხალხი და ქვეყანა ახალი კურსის და გადარჩენის ახალი გზების ძებნას არ დაიწყებს.

საპარო პოლიტიკის პროგნოზი

ამ თემაზე უკვე გვქონდა ლაპარაკი ზემოთ. აქ ისლა უნდა დავუმატოთ, რომ უზენაეს საბჭოში რეგლამენტით მიღებული იყო აღმასრულებელი ხელისუფლების მაღალ წევრთა კანდიდატურების განხილვა და იგი, როგორც წესი, ტარდებოდა კიდევ კადრების პრობლემა, რა თქმა უნდა, უმძიმესი იყო, კერძოდ, იმ სფეროებში, რომელშიც ეროვნულ მოძრაობას თითქმის შეუძლებელი იყო საკუთარი კადრი შეიკრიბა. რატომ მხოლოდ „თითქმის“? იმიტომ, რომ კარგად აწყობილი განმათავისუფლებელი მოძრაობა (მე მასზე ზემოთ მქონდა ლაპარაკი, ამ ტექსტის დასაწყისშივე) თავის კადრს მონაწილეობის ბანაკში მოაზრებდა ან სხვა, არანაკლებ სარისკო საშუალებებს მოძებნიდა. მაგრამ ეს — სხვათა შორის. ყველაზე დიდი ჩავარდნა საპარო პოლიტიკაში, ალბათ, ზემოთხსენებული მურმან ომანის დასაქმება იყო. უფრო რთულია იმ ნაბიჯის შეფასება, რომ სუკის სათავეშიც და შინაგან საქმეთა სამინისტროს სათავეშიც ძველი კადრები იქნა გამოყენებული (შს მინისტრის დილარ ხაბულიანის გამოკლებით, რომელიც ამ სეროზულ კონტექსტში ვერც განიხილება). ეს პოლიტიკა — სახელმძღვანელო, რომ უმნიშვნელოვანესი ძალოვანი უწყებების სათავეში არ იქნენ დაყენებული თუნდაც პროფესიონალი სახვებით შორს მდგომი, მაგრამ გონებით და სხვა პროფესიული თვისებებით გამორჩეული ერთგული ადამიანები, თუნდა თითო კაცად მაინც — მე უყოყმანოდ მიმაჩნია მცდარ პოლიტიკად. მაგრამ ვერ ვიტყვი ასევე უყოყმანოდ, რომ ვინავე სხვა, ვინც ზ. გამსახურდიას ადგილზე მოხედებოდა, თუნდა თქვენი მონამორჩილიც, სხვაგვარად მოიქცეოდა, ვიდრე გამსახურდია მოიქცა. რატომ? იმიტომ, რომ რთული მანქანასთან დგომა, როცა მისი ამუშავებისთვის არავითარი ცოდნა არ გაქვთ, ამუშავება კი აუცილებელია, ძალიან დიდ ცდუნებას ქმნის, რომ ერთგვარი შეღავათით მოეკიდოთ მცოდნე კონკრეტული კაცისადმი ნდობა-უნდობლობის საკითხს, თუკი ეს კაცი სამსახურს გთავაზობთ და თან საქმის ერთგულებას ფიცს უდებ. დღევანდელი გამოცდილებით კი სრულებით უყოყმანოდ ვიტყვი: ძველი კომუნისტური კადრების დასაქმება ამ უწყებათა პირველ თანამდებობაზე არ შეიძლება. ყველა ოპერაცია კადრის შექმნის მიმართულებით უნდა დაიწყოს და ტარდებოდეს მხოლოდ იმ ფონზე, როცა უწყების პირველ პირად უკვე აბსოლუტურად ერთგული ადამიანი გყავთ.

დიპლმატურის პროგნოზი

დასასრულ, უზენაესი საბჭოსათვის მწვავე განსაცდელი შემქმნელი იყო ლიდერისა და წინამძღოლის, ანუ გარანტირებული უმრავლესობის მყოფისა და ჯერ თავმჯდომარის, შემდეგ კი პრეზიდენტის, ზ. გამსახურდიას ხელისუფლების რაციონალური საზღვრების საკითხი. ამ განსაცდელს ნაწილობრივ ქმნიდა გამსახურდიას ვინაობა გუნდისადმი გარეგანი ფაქტორები, — ისეთები, როგორც იყო იმავე გუნდის შედარებით გარე წრეებიდან (საარჩევნო სის „ქვემო“ ნაწილიდან) მომდინარე ყოვლად უბედურ მოქმედებების ტალღა არა მხოლოდ თვით პრეზიდენტის,

ნოდარ ნათაძე:

რას ვიცი

არამედ მისი მომცრო რჩეულების მიმართაც. ეს პირფერობა და საკუთარი გუნდის მხრიდან აბსოლუტური უკრიტიკოება საზოგადოებაში სულ უფრო და უფრო მძიმე შთაბეჭდილებას და განწყობილებას ქმნიდა. შემდეგ, — უზენაესი საბჭოს ერთი ნაწილისათვის მაინც (მათ შორის — ჩემთვის) სრულებით მოულოდნელად — შემოვიდა საქართველოს პრეზიდენტის თანამდებობის შემოღების წინადადება, იმით მოტივირებული, რომ სხვა ქვეყნების პრეზიდენტებთან სალაპარაკოდ ზ. გამსახურდიას რანგი სჭირდება. ეს რა თქმა უნდა, ასე არ იყო. ქვემოთ, მე მგონი, დავინახავთ, რომ ამ წინადადებას და მისმა მიღებამ ზ. გამსახურდიას ცხოვრებაშიც და ჩვენი ქვეყნის ცხოვრებაშიც საბედისწერო როლი ითამაშა. იმიტომ — და კიდევ იმ გარემოების გამო, რომ ეს აზრი, არაპრეზიდენტს სხვა პრეზიდენტები სერიოზულად ვერ დაგელაპარაკებინარ, ზვიადს შეერთებული შტატების ვოიაჟიდან ჩამოუტანა დეპუტატთა კონკრეტულმა ჯგუფმა, — მე ვეჭვი მაქვს, რომ ეს აზრი მომავალი

მისი, იგი საქართველოს მმართველ ძალიან გაჭირვებულსა და გადაძაბულ გუნდში მონაწილეობის მისაღებად არ იწვევდა. ეს კურსი ტრაგიკული იყო არა მხოლოდ იმით, რომ იგი თვით ამ ძალიან გადაძაბულსა და კადრნაკლებ გუნდს ასუსტებდა, არამედ, პირველ ყოვლისა, იმითაც, რომ ხელისუფლების გარეთ ქმნიდა ყოვლად ზედმეტსა და ფსიქოლოგიურად სახიფათო ოპოზიციას. ზ. გამსახურდიას ამ პირად სისუსტეს ერთი სხვა, კიდევ უარესი შედეგიც ჰქონდა, რომელიც იმდენად საკუთრივ მისი არ იყო, რამდენადაც იმ კომბინაციისა მის მთლიანობაში, რომელსაც პრეზიდენტის ეს პროფესიული თვისება და ყოვლად არანორმალური ობიექტური მდგომარეობა ქმნიდა. ზემოთ ვთქვი, რომ ქართველი ხალხის ძალიან დიდი მასა პოლიტიკისაგან თაობების მანძილზე გათიშული და ყოველგვარ კრიტიკულ გამოთქმას ძალად გადაჩვეული მასა იყო. მაგრამ, როგორც წელანაც ვთქვი, იგი სხვა „მოკავშირე“ რესპუბლიკებისაგან განსხვავებით, ნახირი არ იყო. მას შენარჩუნებული ჰქონ-

თლაც ამ დროის და ამ პოლიტიკის ნაყოფი იყო.

დამავინყდა აღმენიშნა ერთი ფაქტორიც: საპარლამენტო და არასაპარლამენტო ოპოზიციას ამ დროს თანდათანობით გზა გადაეკეტა იმ დროს ერთადერთი — სახელმწიფო — ტელევიზიისკენ. ამიტომ მაყურებელი მასა ამ ოპოზიციის სათქმელზე თუ არსათქმელზე, საქმელსა თუ არსაქმელზე, ჩადენილსა თუ არჩადენილზე ინფორმაციას მოკლებული დარჩა.

3. უზენაესი საბჭოს მუშაობა

ზემოთ ვთქვი, რომ უზენაესი საბჭოს მოვალეობა იყო იმის სარკე და ამავე დროს იმის ფაქტორიც, რაც ქვეყანაში ხდებოდა. ჩამოვთვალო ძირითადი პრობლემები, რაც ქვეყნისა და, მაშასადამე, უზენაესი საბჭოს წინაშე იდგა. იმის შეფასებაში, თუ რამდენად სრული იყო უზენაესი საბჭოს მიერ სახელმწიფოს რეალური პრობლემების გათვალისწინება და რამდენად სწორი იყო ამ პრობლემებისადმი საბჭოს მიდგომა, მდგომარეობს ამ

გადატრიალების ორგანიზატორთა ანუ რუსეთის სპეცსამსახურთა მიერ სპეციალურად შემოგდებული ან დავალებით დაკისრებული დეზინფორმაცია იყო (მის მომტანთა გვარებს არ ვასახელებ მხოლოდ იმიტომ, რომ ლაპარაკი მაქვს მხოლოდ ჩემს ეჭვზე და არა უტყუარ ცოდნაზე).

პრეზიდენტის უფლებამოსილებათა დ მოვალეობათა განმსაზღვრავი კანონის მიხედვით ზ. გამსახურდიამ სრულებით შეუზღუდველი უფლებები მიიღო და მისი გადაწყვეტის შესაძლებლობა იმ ერთადერთ ფანტასტიკურ შემთხვევაზე დავიდა, თუ იგი მხილებული იქნებოდა სახელმწიფო დღიურში. ამით იურიდიულად შეიკრა შეუზღუდველი ერთპიროვნული ხელისუფლების მჭიდრო წრე, რომელიც ამ ერთი პიროვნებისაგან — ვიწროვრე: უკვე შენიშნული აუარებელი ნაკლავანების მქონე პიროვნებისაგან — ხელისუფლების გამორთმევის ყოველგვარ ლეგალურ შესაძლებლობას გამოირიცხავდა. ამ ფსიქოლოგიურად თავისთავადაც მძიმე ვითარებას კიდევ უფრო ამძიმებდა შემდეგი: ფაქტი იყო, რომ ის ვითარება, რომელშიც იმყოფებოდა ხალხთა საპრობილიდან ახლად თავდახსნილი საქართველო, გარკვეული აზრით, რევოლუციური ვითარება იყო. მაშასადამე, ისეთი ვითარება, რომელშიც ერთგულისა და ორგულის გარჩევა სასიცოცხლო აუცილებლობადაა ქცეული. ზვიადი ერთგულ კაცად, პრაქტიკულად, მხოლოდ პირადად თავის ერთგულს თვლიდა, ხოლო იმას, ვინც ერისა და სახელმწიფოს ერთგული იყო, მაგრამ არა პირადად

და არა მხოლოდ მოქალაქეობრივი და ეროვნული ცნობიერება, რამედ თავისი უტყუარი მდგომარეობის გამო სირცხვილის მეტნაკლებად ცნობიერი განცდაც. ამიტომ, როცა ეროვნულმა იდეამ და დემოკრატიულმა იდეამ თავისი ემანსიპაციის გზაზე გარკვეულ კრიტიკულ ნიშნულს მიაღწია, ეს მას შემოტრიალდა და ისევე უკითხავდა, როგორც მანამდე ცხოვრობდა, ეროვნული, დემოკრატიული, პატრიოტული, ყოველდღიური ღირსებისა და ქველობის განმასახიერებელი ახალი ვითარების მომზრდელ და მოიმედებელი იქცა. ამ მომზრებაში მან თავისი ზეოპრივი დამკავშირება და თავისი მანამდელი მოქალაქეობრივი პასიურობის კომპენსაცია პოვა. პოვა და გაჩერდა. იმის დეტალებში გარკვევას, თუ კონსტიტუციის რომელი პუნქტი იყო რაციონალური და სად იყო ახალი მედროსის ზვიად გამსახურდიას უფლებამოსილებათა გონივრული ზღვარი, ეს მასა არ ცდითა. ეს ახალ ძაღლისმცემს მოითხოვდა, რომლის წინაც ერთგვარი სულის მოთქმა და ნუთმესვენება იყო ჯერ საჭირო.

ბუნებრივია, რომ ამ ფერისცვალებას ქალები უფრო დაექვემდებარნენ, ვიდრე კაცები, რომელთაც, ასე თუ ისე, უჭირდათ თავისი ბუნებრივი კრიტიკული აზრის მოთხოვნა, როცა ხელისუფლების ესა თუ ის ნაბიჯი არ მოსწონდათ. სასაცილოდ ჟღერს, მაგრამ ფაქტია, რომ ოჯახებში პოლიტიკური ზნარი გაჩნდა. მძიმე სათქმელია, მაგრამ ესეც სინამდვილეა, რომ ერის გაყოფა „მომხრეებად“ და „არამომხრეებად“ (ეს უკანასკნელი, რასაკვირველია, პირობითი გამოთქმა) მარ-

საბჭოს მუშაობის შეფასება. ეს შეფასება საჭიროა იმიტომ, რომ როგორც ვთქვი, ეს მუშაობა თვითონ ფაქტორია იმისა, რაც მოხდა. მაგრამ ვიდრე ამ თემას შევხებოდე, მინდა ერთხელ კიდევ ჩამოვყავალიყო, ძალიან მოკლედ, ის, თუ როგორ მესმის თვით გადმოსაცემი მოვლენის (1991-92 წლების გადატრიალების) არსი და მიზეზები და როგორ ვხედავ ამ მოვლენაზე ბრალის განაწილებას მოქმედ პირთა შორის.

1991-92 წლების მოვლენების რაობა და მიზეზი მესმის ასე: რუსეთის იმპერია დროებით ურიგდებოდა საქართველოში დამოუკიდებელი ეროვნული ხელისუფლების ყოფნას მანამდე, სანამ ამ ხელისუფლების ობიექტური მდგომარეობის სისუსტე ერთის მხრივ, და მისი ხელმძღვანელობის (პირველ ყოვლისა — პრეზიდენტ გამსახურდიას) პირადი სისუსტეები მეორეს მხრივ კმაროდა საქართველოს საგარეო პოლიტიკური იზოლაციის შენარჩუნებისათვის. (საპროპაგანდო ომი, იმ ზერელე დონეზე, რომელიც სჭირდება საზოგადოებრივი აზრის მომხრეებს, როგორც ზევით უკვე ვთქვი, ჩვენ ნაგებელი გვქონდა). რუსეთი, რასაკვირველია, ამზადებდა საქართველოში ნითელ რუსტაფიაციას (პირველ ყოვლისა საქართველოში, და არა დანარჩენ ამიერკავკასიაში, იმიტომ, რომ ამიერკავკასიის გასაღებად სწორედ ეს ქვეყანა მიაჩნდა), მაგრამ ამზადებდა შედარებით დუნედ, აუქნარებლად, აქეთ-იქით ცქერითა და მრავლკაცად დაზღუდული სიფრთხილით. ის, რომ საკავშირო სუკის თანამშრომლები, რომლებიც საქართველოს პრობლემაზე მუშაობდნენ ამ პერიოდში, სამ-

მაგ ხელფასს იღებდნენ, ჩვენთან ცნობილი იყო. მაგრამ როცა ობიექტური ვითარება შეიცვალა და საქართველოს იზოლაციის (ანუ დასავლეთის მიერ მისი აცროზის და ვერცხობის) გაგრძელება სათუო გახდა (ეს კი მოხდა საბოლოოდ მაშინ, როცა 1991 წლის 1 დეკემბრის რეფერენდუმში უკრაინამ დამოუკიდებლობას ხმა მისცა და, ამგვარად, სსრკ დაშლის გარდაუვალობა უახლოეს დროში ცხადი გახდა), რუსეთმა სამართლიანად განსაჯა, რომ ადმინისტრაციის პირადი სისუსტეები ვერ იკმარებდა საქართველოს იზოლაციის განგრძობისათვის. ამიტომ რუსეთის მმართველებმა მოვლენათა აქსელერაცია და გადატრიალების დაწყება გადაწყვიტეს. კარგად მახსოვს, ერთმა კაცმა, რომელსაც კომუნისტების დროს მის შემოქმედებით კოლექტივში პოლიტიკურად არასანდო (ანუ ხელისუფლებისთვის ინფორმაციის მიმტან) კაცად თვლიდნენ და რომელიც შემდეგ, თითქმის, ზ. გამსახურდიას ფანტაზიურად ერთგული მიმდევარი გახდა, კიდევ უფრო გვიან, 1991 წლის დეკემბერში, როცა იგი უკვე „ოპოზიციამ“ იმყოფებოდა, პირველმა ისროლა წინადადება კინოს სახლში შევრებილ „დემოკრატიულ ცენტრად“ ცნობილ ოპოზიციურ საზოგადოებაში, „მოდით, დიდი მიტინგი 20 დეკემბერს ჩავატაროთ“. ამას მე ვაკავშირებ იმ ფაქტთან, რომ ბელორუსის შესთვდარი, როცა სასრკ-ს დაშლა გაფორმდა რუს-ს-ს, უკრაინისა და ბელორუსის პრეზიდენტთა ხელმოწერით, 21 დეკემბერს შედგა და, ცხადია, ამ დღისათვის ადრევე იყო დაგეგმილი. (შემდეგში იმ კაცმა გადათქვა, არა, მე როდის ვთქვი. მის გვარს არ ვახსენებ. ვიტყვი მხოლოდ, რომ დღეს ის ცოცხალი აღარაა). სსრკ ხელისუფლების ამ გადაწყვეტილებაში უდავოდ როლის თამაშობდა ისიც, რომ ქართული ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობა, ასე თუ ისე, ძალიან ძლიერი იყო და მისი უგულვებელყოფით თავისი ცალსახად ერთგული აგენტების მოყვანას საქართველოს ხელისუფლებაში რუსული სპეცსამსახურები ვერ შეძლებდნენ სხვაგვარად, თუ არ ამ აგენტურის მიერ ხელისუფლების ძალით ალების გზით.

ესაა ამ მოვლენებისა და მათი შექმნის ჩემუილი ახსნა. რაც შეეხება მათს შეფასებას და მათში ბრალის განაწილებას ჩვენს შორის, ანუ საქართველოს გადარჩენის მნდომელთა და არა მის მტერთა შორის, ამ თემაზეც მინდა ახლავე მაფიოდ გამოთქვა ჩემი აზრი, რათა შემდეგ ახალიზში საკითხის ამ მხარით შეხედულები არ ვიყო. დეკემბერში აზრის კატასტროფაში, რომელიც ჩვენმა ქვეყანამ ვერ აიცილა, ბრალის 75 პროცენტი, ჩემის აზრით, ეკუთვნის პრეზიდენტს, რომელმაც საქმე ვერ წარმართა და ბევრ შემთხვევაში არ წარმართა, რადგან ამას პირადი ურთიერთობები და კონკრეტული ადამიანებისადმი პირადი ანტიპათიები უშლიდა. მაგრამ ბრალის ის დანაშაუნი 25 პროცენტი, რაც სხვებზე მოდის — ყველა იმათზე, ვისაც კი ამ მოვლენასთან ახლოს გაუვლია, მათთვის ხელი შეუხია, ამ შექმნილ შეხვო, — კმარა იმისთვის, რომ ძალიან ბევრ ადამიანს, მათ შორის თქვენს მონა-მორჩილსაც, შუბლში ტყვია ეკუთვნოდეს და შემდეგ — ჯოჯოხეთის ცეცხლი. ვიძიებ: ამ დაანაშაურებაში არ შედიან ისინი, ვინც მტერი იყო და საქართველოს დამსობის მიზნით მოქმედებდა. იგი ეხება მხოლოდ აქეთა მხარეს, რომელსაც საჭირო მომენტში გონება, სიფხილზე, პასუხისმგებლობა, განჭვრეტის უნარი, საკუთარი გაღიზიანების დაძლევის უნარი, სიმამაცე, ან უბრალო სიღინჯე არ აღმოაჩნდა. კონკრეტულად რა და რა მაქვს მზედველობაში, — როგორ მხოლოდ დარი, ვისგან და როდის — ამას გზადაგზა განვმარტავ ახლა კი პირველ ყოვლისა ვეცდები უზენაესი საბჭოს მოღვაწეობის შეძლებისდაგვარად ობიექტური სურათი წარმოვადგინო.

გაგრძელება შემდეგ ნომერში

ელ. ჭაჭიას ინიციატივის გაშლ

ერთ განმარტებას დაჟეჲნ, რადგან ლინგვისტიკა ერთეულოლოგი გახლავართ. მეგრული ფოლკლორული ტექსტებით რომ არ იცემა, ეს მართალი არ არის. საუკეცო პუბლიკაცია აქეს (რევილუციამდე) თბილისის უნივერსიტეტის ნაადრევად გარდაცვლილ პროფესორს იოსებ ყიფშიძეს, რომოცან წლები — პროფესორ მაკარ ხუბუას, ჩვენს დროში — პროფ. აპ. ცანავას და ამ განსვენებულ ბრწყინვალე ლინგვისტს, პროფ. ტრაგო გუდავას. ეს საჲე რომ ტრადიციულად „ბუქსაობაში“ მთელი კომუნისტური მმართველობის მანძილზე — და ბუქსაობადა, სხვათა შორის, საქართველოს აკადემიის ენათმეცნიერების ინსტიტუტშიც, რომელშიც ეროვნული კულტურის ერთერთი ძირითადი კერა იყო და არის. (მით ფაქტობრივი ხელმძღვანელი თანელულება მანძილზე იყო აყელასთვის ცნობილი აკადემიკოსი არნ. ჩიქობავა) — ბუნებრივია და გასაგებია იმ პირობებში, როცა რუსეთში ქვეყნადი წინააღმდეგობით „перевод с аджарского“, იქნებოდა (მიკლუხო-შაკლაის მოსკოვის სახ. თონოგრაფიის ინსტიტუტში, შავაზაშვილობის ამ ცენტრში) მოსახლეობის ადნერის ანტიქართულად გაიზნული ანეკტები და ათასი სხვა ანალოგიური სისაძაღლე კეთადებოდა, რომლის წინააღმდეგაც ინტელიგენტს, როგორც აქეთს (რადინდ მაღალი მეცნიერული ნოდებები ჰქონოდა) თავისი სამუშაო დაზოგარტორის მომავლის გარდა თავდაცვის სხვა იარაღი არ გააჩნ

შეავსა თუ ბიუჯეტი და აცხროვრეთ მშვიდად?

ალბათ, ყველასათვისაც ცნობილი ფრაზა რეკლამიდან: „შეავსეთ ბიუჯეტი და იცხოვრეთ მშვიდად.“ კეთილი და პატიოსანი. ვთქვათ და ყველა შეავსეთ ბიუჯეტი და ყველა დამშვიდდით. დამშვიდებული კაცი ამბავი რომ ვიცი, თავში ათასი უსარგებლო აზრი მოსდის, ერთიც ვნახოთ და მოვიტოვო, ეს ბიუჯეტი რომ შევავსე და სიმშვიდე დამეფლავა, ახლა უფრო მშვიდად რომ ვიყო უნდა ვიციოდე სად წავიდა ჩემი ფულები? ახლა ის წარმოვიდგინო როცა კაცის ხელფასიდან საპენსიო, ჯანდაცვის სასარგებლო ფულს უკავებენ და ეუბნებიან, აგერ ბიძა, პენსიები რომ დავარგოთ იმიტომ, რომ შენ ფულს გახდევინებო. სწორედ ასეთი ხელფას და პენსიადაკებული კაცი რომ გაიგებს, ჩემი ფულებით ვილაცები მანქანებს ყიდულობენ, როგორ გუგუნიან და დეგება, როგორ ფიქრობ?

ჩვენ სულაც არ გვინდა ხასიათი გაუფუჭოთ მათ, ვინც ბიუჯეტის შევსებასა და მშვიდად ცხოვრებას აპირებს, მაგრამ როგორ იტყვიან ინფორმაცია არასდროს არ არის ზედმეტი. ასე რომ მოდით გავიგოთ სად მიდის ფულები ბიუჯეტში?

ამ ცოტა ხნის წინ ხელთ ჩამოვიღეთ ერთი ფრაზა საყურადღებო ბოლომდე, რომელიც „საქართველოს სტრატეგიული კვლევებისა და განვითარების ცენტრი“ მიერ არის შედგენილი 1999 წელს. ბიულეტენში სხვა მასალებთან ერთად მოცემულია იმ ავტომანქანების ჩამონათვალი, ლიცენზილება და ექსპლუატაციისთვის საჭირო თანხების რაოდენობა, რაც ერთ წელში უნდა დაიხარჯოს. ეს ცნობა ჩვენ საინტერესოდ გვეჩვენა და მკითხველსაც ალბათ დაინტერესებს.

გახდით პარლამენტარი და გახდით მშვიდად

მხოლოდ ერთი დაზუსტებაა საჭირო. „შევიღეთ“ მიღება პარლამენტში აფერენის სიმალლით განისაზღვრება. რაც უფრო მეტია სიმალლე, მით უკეთესია ავტომანქანის მარკა. თუ ძალზე მაღლა აიჭრებით და თუკი ირასაც გააკეთებთ პარლამენტის ცაში, მაშინ შესაძლოა თქვენი ოჯახის წევრებსაც ერგოს ერთი ავტომანქანა. როგორც ეს პარლამენტის თავმჯდომარეს ბატონ ზურაბ ჟვანიას შემთხვევაში მოხდა. რაც შეეხება იმას, ვისაც ფრენის სიმალლე და სიჩქარე დაბალი აქვს პარლამენტის უფრობლო ცაში, კმაყოფილებიან რუსული წარმოების მანქანებით.

რაც შეეხება ავტომანქანების რაოდენობას. როგორ ფიქრობთ რატომ დაერქვა ბოლშევიკებს „ბოლშევიკები“. იმიტომ რომ რუსული სიტყვა „ბოლშე“ მეტს ანუ უმრავლესს ნიშნავს. სწორედ ეს ნიშანი უნდა გავითვალისწინოთ პარლამენტის ცაში მფრინავი ნობელისათვის ცოდვილ დედამიწაზე გადასაადგილებელი ავტომანქანების დარგებისას. როდესაც ფრენის სიმალლე უკიდურესს აღწევს და ეს მფრინავი ნობელის უმრავლესობის სითაა წარმოდგენილი, მაშინ შეიძლება „შევიღეთ“ ლუშინა“-საც გამოჰყარა ხელი, როგორც ეს პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილის, ლეონიდი რეუისორის ბატონ ელდარ შენგელიას შემთხვევაში გაქცა უნდა აღვნიშნოთ ის ფაქტი, რომ ჩვენს პარლამენტში ხელოვნება და ხელოვნების უკიდურესად ფასდებიან, თუმცა ამ შემთხვევაში გათვალისწინებული ფრენის სიმალლე და ირასაც კეთების ოსტატობა. არც ერთი კინორეჟისორი რომელმაც თავის ნიჭით და გონებით ნამდვილი სინათლე შეიტანეს ქართულ პოლიტიკაში, უმანქანოდ არ არიან დატოვებული. ასე მაგალითად

დომარის მოადგილის, ლეონიდი რეუისორის ბატონ ელდარ შენგელიას შემთხვევაში გაქცა უნდა აღვნიშნოთ ის ფაქტი, რომ ჩვენს პარლამენტში ხელოვნება და ხელოვნების უკიდურესად ფასდებიან, თუმცა ამ შემთხვევაში გათვალისწინებული ფრენის სიმალლე და ირასაც კეთების ოსტატობა. არც ერთი კინორეჟისორი რომელმაც თავის ნიჭით და გონებით ნამდვილი სინათლე შეიტანეს ქართულ პოლიტიკაში, უმანქანოდ არ არიან დატოვებული. ასე მაგალითად

თა ანუ უმრავლესთა ლიდერია, რაც შეეხება კინოფილმ „დათა თუთაშისას“ ავტორს ბატონ გიგას, მისი ფრენის სიმალლე ვერ აღწევს ვერც ქ-ნ ლანასს და ვერც ბატონ ელდარისას. მაგრამ რადგანაც ორი დანარჩენი კომპონენტი ემთხვევა (ძველი დამსახურება, უმრავლესობასთან „ახლო ურთიერთობა“, მას რუსული წარმოების ავტომანქანა გაა-31029 სვდა ნილადა.

მკითხველის ყურადღება უნდა შევაქცევოთ ერთ ფაქტზე: ავტომანქანების დარიგებისას გარდა იმისა, რომ გათვალისწინებულია სიმალლე, „ბოლშე“-ს ფენომენი, ძველი დამსახურებები, ასევე დიდი ყურადღება ექცევა რსხვების ამპლიტუდებს. რაც უფრო მაღალია რსხვის ამპლიტუდა ცენტრიდან მარჯვნივ ან ცენტრიდან მარცხნივ, მით უფრო დაბალია ავტომანქანის მარკა. რადგან ჩვენი მკითხველისათვის უკვე ცნობილია, თუ რა ნიშნებით სხდება გადაწვანილება ავტომანქანების პარლამენტარებზე, ახლა უკვე დროა გავცვალოთ ჩამონათვალი.

ავტომანქანა „შევიღეთ“ კავალიერი

ლოლობერიძე, საავაშვილი, კობახიძე, სურგულაძე, ყოლბაია, სიორიძე, ნიკოლაური, ცხატაშვილი, ადამია, ბურჯანაძე, ლორთქიფანიძე, აბაშიძე, ამაღლობელი, კოკოვეი, ბოლქვაძე, მიგინიშვილი, შარაძე, ბოლოძე, ახმეტელი, ფაცაცია, სარიშვილი, ნათელაშვილი, ჩხარაძე,

1999 წლის 2 თებერვალს გაზეთ „გაუზმურებელ ფაქტებში“ გამოქვეყნებული ღია წერილი ბატონ როინ მეტრეველის მისამართით, სათაურით „თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მოსამზადებელი განყოფილება საავტორო ობიექტად განიხილეს“, აღნიშნული მასალის ავტორი ვინმე გ. ოქროჯანაშვილია, სინამდვილეში მისი ავტორი გახლავთ საინგლისო ქართული მოსახლეობისათვის კარგად ცნობილი ინტრიგანი, ვაი-პატრონი ამირან ნუროშვილი და მისი ძმანი თუ დანი, რომლებიც დიდი ხანია ეწევიან ანტისაზოგადოებრივ საქმიანობას. რაც შეეხება რედაქციას, დაარსება მასმედიის კანონი და უდავოა მასალის პროზაუმი; შემდგომში, რომ არ დადარდვით შემოაღწიოთ კანონი, ამიტომაც გირჩევთ, თუ საინგლისო პრობლემებზე დააპირებთ რაიმე მასალის დაბეჭდვას, მიმართოთ ბატონებს რეზო ჩხეიძეს, ნოდარ ამალაშვილს და ალექსი გერასიმოვს, ვინაიდან მათ ძალიან კარგად იციან, ვინ რას წარმოადგენს. ამირან ნუროშვილი სტუდენტობის წლებშივე გამოიჩინა როგორც თაღლითი და ფულის გამოძალდველი ინგლისო აბიტიურენტებისაგან, მას არასდროს საინგლისო პრობლემებზე ყურადღება არ გაუმახვილებია და არც ერთხელ არ გამოუხატავს პროტესტი მისი ახერხებულად პატრონების წინააღმდეგ. ვინაიდან იგი არის ორ სკამზე მჯდომი, მისი ძირითადი მიზანი არის ინგლისო აბიტიურენტების ჩარიცხვის საქმეში დოლარების მოგება და ინგლისო აბიტიურენტების მშობლების დეზინფორმირება საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ინგლისოთა საშუალო საბჭოს წევრებზე, ყოველთა ქართველთა მსოფლიო კონგრესის წევრებზე და სახელმწიფო კანცელარიის თანამშრომლებზე. ა. ნუროშვილის საქმეები აწეებს ჩვენს საერთო ეროვნულ საქმეს, მისი კანონსწინააღმდეგო ქმედებები უნდა დაიგმოთ ერთხელ და სამუდამოდ, კერძოდ, ცილისმამბელო წერილების გამოქვეყნება. 1989 წლის 21 ნოემბერს გაზეთი „თბილისი“ გამოქვეყნებულ ამირან ნუროშვილის 1986-89 წლებში ინგლისო აბიტიურენტებისათვის თაღლითური გზით ფულის გამოძალდვის ფაქტს, აღნიშნულ წლებში ბატონი ნოდარ ამალაშვილი იყო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი და ინგლისო აბიტიურენტები სტუდენტობის საერთო საცხოვრებელში ჩასახლებისას ზაფხულის პერიოდში მისაღები გამოცდების ჩაბარების დროს განთავისუფლებული ჰყავდა გადასახადისაგან. მაგრამ ა. ნუროშვილმა საკამოდ სოლიდური ფული იშოვა, აღნიშნულის გამო აბიტიურენტების მშობლებმა მიმართეს სამართალდამცავ ორგანოებს და ბატონი ნოდარ ამალაშვილს, ამ უკანასკნელმა გამოიჩინა ჰუმანურობა და დაამშვიდა ინგლისო აბიტიურენტების მშობლები იმე მოტივით,

„საგზო ორჯონიქის უთაოგავალი საინგლისო“

რომ შემდგომში არ ექნებოდა ადგილი ფულის გამოძალდვის და სამართალდამცავ ორგანოებს სიხოვია, რომ არ აღეცათ სიხლის სამართლის საქმე დანაშაუდ ამირან ნუროშვილის მიმართ. ამირან ნუროშვილი ჩვენს თანამემამულეს, რომლებიც ჩვენი კუთხის საჭირობათაგან პრობლემებით არიან დაკავებული, ცილისმამბელო წერილებში მოიხსენიებს თათრული გვარებით, რაც უარყოფით გავლენას ახდენს ზაქათალ-ბელაქის რაიონებში დაწყებული ქართული ზნე-ჩვეულებების აღდგენა-დაცვრდებამდე, რასაც იგი აკეთებს დაკვეთით, რათა იქ დაწყებული სასიკეთო პროცესი შეაჩეროს.

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის საინგლისო საშუალო საბჭო, ყოველთა ქართველთა მსოფლიო კონგრესი და სახელმწიფო კანცელარია რეალურად არიან დაინტერესებული საინგლისო არსებული ქართველების პრობლემების მოგვარებით და ამიტომაც ამირან ნუროშვილს და მისწარი ინტრიგანებს ვურჩევთ, რომ, უწინარეს ყოვლისა, უნდა ისწავლონ იმ დამაინების დაფასება, როგორც ბატონები რევაზ ჩხეიძე, ნოდარ ამალაშვილი, ალექსი გერასიმოვი, ლადო ქანტურიაშვილი, გულაბერ ანანიაშვილი, ილია დათუნაშვილი და თეიმურაზ ასლამაშვილი, თითოეული მათგანის დაფასებას შეუძლია დიდი სარგებლობა მოუტანოს მრავალჭირანულ საინგლისო (პერსიას) და საერთო ეროვნულ საქმეს. იგი არცერთ წერილში თათრის ბოროტებას საერთოდ არ ეხება, მხოლოდ ემდგურება საქართველოს ხელისუფლებას და იმ კარგ ქართველებს, რომლებიც ათობით წელია საინგლისოთა კეთილად ზრუნავენ.

ჩვენი თანამემამულე ბატონი ილია დათუნაშვილის საქმიანობას 40 წელია ახლოდან ვიცნობთ და აღარ დავუშვებთ, რომ ა. ნუროშვილის ნაირებმა კიდევ შეურაცხყოფა მიჰყენონ ბატონ ილია დათუნაშვილის ხელშეახტვად დიდი დამსახურება ზაქათალ-ბელაქის რაიონებში მცხოვრებ ქართულ მოსახლეობაში დანაშაულები ქართული კულტურის აღდგენა-დაცვრდებამ და აღდგენისათვის მოძრაობა. 40 წლის წინათ მან და მისმა ჯგუფმა დასაბამი მისცა, რასაც, ჩვენი აზრით, დანახვა და დაფასება უნდა და

არა ღაწმღა. ა. ნუროშვილი რატომ ცდილობს მისი ავტორიტეტის დისკრედიტაციას, ალბათ, გასაგებია, ამ ორი სკამიდან ერთ-ერთის დაკვეთით. რაც შეეხება ბატონ ლადო ასლამაშვილს, კახის რაიონის პარტიულ სამუშაოზე ყოფილი დროს ქართული მოსახლეობის წინააღმდეგ რომ არ წავიდა და დაიცვა კახის ქართველობის ინტერესები, ამიტომაც იგი აიძულეს ამირან ნუროშვილის დღევანდელმა პატრონებმა, ოჯახით გადმოსახლებულიყო საქართველოში საცხოვრებლად და აქტიურად აგრძელებს საინგლისო პრობლემების მოგვარებას, კერძოდ, ზაქათალის და კახის რაიონებიდან 100-მდე (ი ნ გ ი ლ)

ქართველს უმჯობესად თბილისის საავადმყოფოებში გადასახადის გარეშე, კახის რაიონის სოფელ ალიბეგლოში (ქათმისხევი) ააშენებინა შესანიშნავი 9 აბიტიურენტების მემორიალი და შეაკეთებინა ორი ეკლესია. რაც შეეხება თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მოსამზადებელი განყოფილების დაფინანსებას, ბოლო 3 წელია ყოველ წელს 3-4 თვის განმავლობაში უწევს სირბილი ფინანსთა, განათლების, ეკონომიკის და იუსტიციის სამინისტროებში, რათა მოხდეს მოსამზადებელი განყოფილების დაფინანსება. ჩვენი აზრით, ლ. ასლამაშვილს აკრიტიკებთ კი არა, ელემენტარულად მადლობა მინაც უთხარით: რომ შემდგომში იზრუნოს ჩვენს პრობლემებზე. ამიტომ შეგნებულნი ინგლისო ძალიან კმაყოფილია იმით, რომ საქართველოს პრეზიდენტმა გასულ წელს ბატონი ლადო ასლამაშვილი დამსახურებულად დააჯილდოვა.

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მოსამზადებელი განყოფილების იურიდიულ ფაკულტეტზე ჩარიცხული რ. ლამბაშიძე არის ზაქათალის რაიონის სოფელ ალიბეგლოში (იხტ. ელისენი), რომლის მშობლებმა აღიადგინეს ქართველობა, ვეტიკრობთ, ასეთი საკითხები ამირანისწართა გადასახეტი საკითხი არაა, ნუ ყოფენ ცხვირს იქ, სადაც არ ეკითხებათ არაფერი!

ბატონ ნოდარ ამალაშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორობიდან წასვლის შემდგომ პერიოდში ა. ნუროშვილის ნაირები დაკვეთით ანონიმური წერილობით მიმართავენ და ანებებენ საინგლისო შეფოხას თავი, ჩვენ ჩვენ თავს მოვუვლით. ბატონი ნოდარ ამალაშვილი ბოლო 15 წელიწადი დაუღალავად, ყოველგვარი ანგარების გარეშე გვეხმარება საინგლისო ქართველობას.

140 წლის წინათ საინგლისო ქრისტიანობის აღდგენა რომ დაიწყო, დიმიტრი და მისი ჯანაშვილებმა და გიორგი გამხარაშვილმა დიდი წვლილი შეიტანეს საინგლისო მცხოვრებ მამადიან ქართველებში ქართული კულტურის აღდგენა-დაცვრდებამ და დღეს გაქცეულთა დაწყებაში ჩვენდა სამწუხაროდ, ბოლო პერიოდში სომხური წარმოშობის მოშობის ვაი-პატრონი ა. ნუროშვილმა დიდი ზნაირი ანა საინგლისოთა და ბოლოში მისი მოქმედება არცერთ ნორმებში არ რეგულირდება.

გარდა გაზეთ „გაუზმურებელ ფაქტებში“ გამოქვეყნებული ცილისმამბელო მასალისა ამირან ნუროშვილმა მოიხსნა ნილაბი და კვლავ გამოქვეყნა ცილისმამბელო მასალა, ამჟამად თავისი სახელით გაზეთ „ასავალ-დასავალში“ 1999 წლის 1-7 მარტი, №10 (238), აღნიშნულ მასალაში იგი ცილს სწამებს ბატონებს ნოდარ ამალაშვილსა და ილია დათუნაშვილს, კერძოდ, იმის შესახებ, რომ „ამ ბოლო ხანებში 35 მამადიანი ინგლისო მოსწავლე ჩამოყვანეს ქ. თბილისში სკოლა-ინტერნატში მოსაწესებად, ერთი კვირა აყურყურეს მშვირთ, არ გამოუვიდათ და უკან გაუშვეს.“ ასე აღნიშნავს ინტრიგანი ა. ნუროშვილი, რაც სრული სიცრუეა, სინამდვილეში ბატონი ილია დათუნაშვილისა და ზოგიერთი ჩვენგანის ინიციატივით ნამდვილად იქნა ჩამოყვანილი 40-მდე მამადიანი ქართველი ბავშვი ქ. თბილისში სკოლა-ინტერნატში მუშაკალურ სკოლა-ინტერნატში, აღნიშნული სკოლის დირექტორმა ბატონმა გურამ იაშვილმა გაგვინია დიდი დახმარება და მიიღო ბავშვები.

გიორგაძე, პარლამენტის დაცვა (ავტომანქანა), გოგითიძე, სასტუმრო (ორი ავტომანქანა).

საბჭოთა წარმოების ავტომანქანები გაზ-31, გაზ-24, გაზ-07, 05, „ნივა“.

შამილაძე, თევდორაძე, სიდამონიძე, კანდელაკი, ნიკურაძე, ბურჯანაძე, ფლენტი, ბარქაია, ლაზარაშვილი, არეშიძე, ლორთქიფანიძე, კოპალეიშვილი, ჯიბუტი, აქუბარდია, ხარატიშვილი, ხაზარაძე, შარაშვილი, მამალაძე, მინდელი, ჩეკურიშვილი, გაჩეილაძე, ონიანი, კვაჭანტარაძე, გეგენავა, იმერლიშვილი, ფაჩუაშვილი, საყვარელიძე, ჯუღელი, ჯაყელი, დაცვა (2 ავტომანქანა), მარაქელიძე, პატარიძე, შავთვალიძე, ჩხეიძე, ჯიქია, ქარსელაძე, გოგონაშვილი, გადელია, ხუციშვილი, ხუხუნიშვილი, გოქაძე, ტალაძე, ახვლედიანი, გოგოცაძე, პარლამენტის თავმჯდომარის დაცვა, მორიგე (5 ავტომანქანა).

როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, „ბოლშე“-ს, ანუ უმრავლესობის წარმომადგენლების რსხვის ყველაზე დაბალი ამპლიტუდის, ფრენის ყველაზე მაღალი სიმალლის, დამსახურების გამო პარლამენტში ყველაზე ბევრი ავტომანქანა ჰყავთ. პარლამენტზე გამოყოფილი 100 ავტომანქანიდან მათ ემსახურება ათი ავტომანქანა.

მაშ ასე, შევავსოთ ბიუჯეტი და ვაცხოვროთ ჩვენი პარლამენტარები მშვიდად.

P.S. საგზო ორჯონიქის უთაოგავალი საინგლისო გამოქვეყნებით სხვა მონაცემები დანარჩენ ინფორმაციას დაეფუძნება მომდევნო ნომერში.

ბია შუშბაბაშვილი

რაც შეეხება ბატონ ნოდარ ამალაშვილს, იგი არაფერ შუაშია.

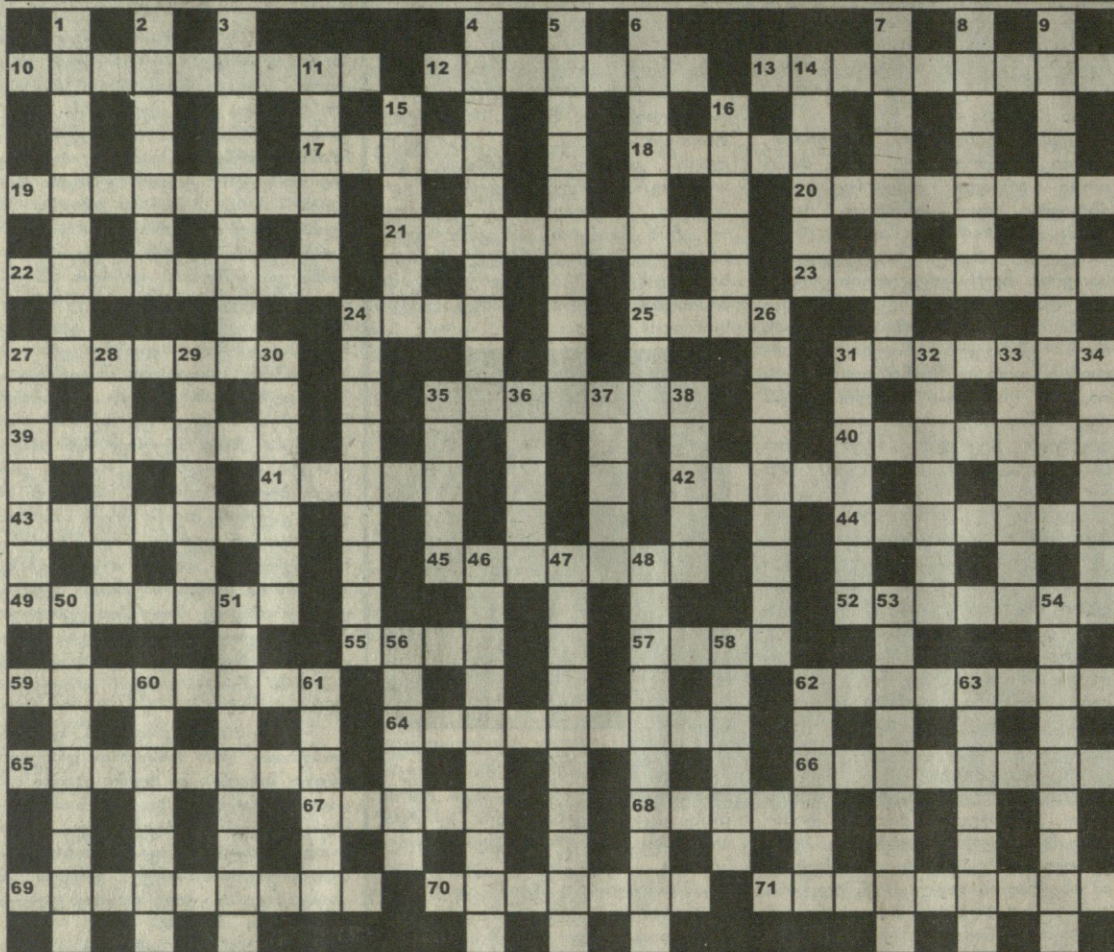
ა. ნუროშვილი რა კაციც არის, ეს ჩვენი კუთხის უმრავლესობამ ვიცით, მაგალითად, 1997 წელს კამათი მოუვიდა ვილაცუილაცებთან თავისი თანამდებობის გამო, რა დროსაც მიაყენეს სხულის დაზიანება და დაპარაბა ახალგაზრდული კავშირის „პერსიას“ პრეზიდენტს გოდერძი ოთარაშვილს, ვითომ ამ უკანასკნელმა მიაყენა სხულის დაზიანება და მოსთხოვა 1500 ამერიკული დოლარი და ბოლოს 100-ზეც კი დათანხმდა, სისტემატურად ჩივის და ითხოვს ფულს. აღნიშნული ფაქტიდანაც ჩანს მისი ავტორიტეტი. მისი ძირითადი ცხოვრების საზომი ბარომეტრია ფული, გარდა ფულისა, პატრონიშვილი, ვაქაცაცია და სასიკეთო საქმის გაკეთება მისთვის მიუღებელია დოლარების გარეშე.

გაზეთ „ასავალ-დასავალში“ წერია, რომ ამირან ნუროშვილი მგზნებარე პატრონობა, ჩვენ კი ვიტყვი, რომ იგი არის შეურაცხადი, ინტრიგანი, ვაი-პატრონი. ამირან ნუროშვილი საინგლისო ქართულ მოსახლეობას ეუბნება: „პრეზიდენტს მილიონი ლარი აქვს გამოყოფილი საინგლისოთა დასახმარებლად და მილიონი ლარად 18 ათასი ლარი ძლივს გამოვტაცებ ხელიდან სახელმწიფო კანცელარიის მუშაკებს და ჯიბით მივიტანე საინგლისოში, მოგახმარე ქართულ მოსახლეობას“. საინტერესოა, როდის გამოყო პრეზიდენტმა მილიონი ლარი, ვინ გაატანა მას ხელზე 18 ათასი ლარი და ვის მოახმარა. იქნებ ამაზეც გაგვცეს პასუხი და საერთოდ რა. გაუკეთებია საინგლისოთა სასიკეთო საქმე, ინტრიგანობის გარდა?

ჩვენ მივდივართ იმ დასკვნამდე, რომ ინტრიგანი ამირან ნუროშვილი უნდა დაიხარჯოს მკაცრად კანონით და მას უნდა აეკრძალოს ანტისაზოგადოებრივი „მოღვაწეობა“ საქართველოში და ბოლოს საინგლისოში. თუმცა გაგვიჩვენა ჩვენ მისი საინააღმდეგო მუშაობა, ვინაიდან მას აქ ძლიერი პატრონები ჰყავს, ამბობს კახის ქართველობა. იმედოვნებ, რომ აღნიშნულ მასალას გამოაქვეყნებთ, ვინაიდან ძალიან გულნატკენი ვართ, ჯერ აქედან ხელისუფლების და მერე ახეთი სერგო ორჯონიქიძის გზის გამგრძელებელი მოღალატეების მიმართ, როგორც არის ამირან ნუროშვილი.

ზაქათალის რაიონის სოფელ ალიბეგლოში (იხტ. ელისენი) ქართული მოსახლეობისაგან ავთანდილ მურადივი (ნაცვლიშვილი), თამაზ ისარდლოვი (თამაზაშვილი), აიდან მუსაგვი (დათუნაშვილი), ოთარ პასანოვი (საკიშვილი), ავთანდილ აბულაშვილი, თამარ ახმედოვა (ჭიჭინაძე), თეიმურაზ მურადაშვილი, ელდარ ბაზაშვილი, მირზა მამუკაშვილი (პეტრიაშვილი, აივა ისაყვი (კობახიძე).

პროსპორდი

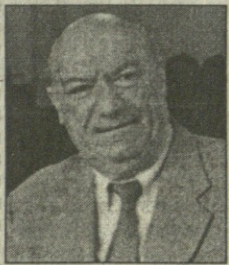
მიმდინარეობის ჩანაწერი. 59. უბანი თბილისში. 62. ერთ-ერთი უდიდესი საფეხურთო სტადიონი მსოფლიოში. 64. ზღვის ღმერთი ბერძნულ მითოლოგიაში. 66. ებრაელთა სალოცავი. 68. ლიტვის ყველა დროის უძლიერესი კალათბურთელი. 69. მამული სამხრეთ ამერიკაში. 70. რაიმე ქმედებისათვის ხალხის აღმძვრელი მიზეზი. 71. დოლი, რომელშიც სხვადასხვა ასაკის ცხენები მონაწილეობენ.

შვეულად 1. აღორძინების ეპოქის იტალიელი მწერალი და პოლიტიკური მოღვაწე. 2. კლავიშებიანი მუსიკალური საკრავი. 3. პირის ლორწოვანი გარსის ანთება. 4. განსაკუთრებით გემირეილი, სანუკვარი საჭმელი. 5. ორგანოფუნქციური ჯგუფი. 6. სამკურნალო დაწესებულება. 7. დანა, რომელსაც იყენებენ ცილზე საღებავების გასაფხვად. 8. გუსტავ ფლორენსის რომანი. 9. ძველი წიგნებით მოვაჭრე. 11. პოლიუდის კინომასხიობი მამაკაცი. 14. საჯდომი ნერვის ანთება. 15. ზღაპრული სიუჟეტის ქართული ფილმი. 16. სამხრეთ რუსეთის ერთ-ერთი ტომის აბორიგენი წარმომადგენელი. 24. მსუნაგი, გაუმძლარი, ხარბი. 26. მალარიის გადამტანი კოლი. 27. XIX ს. ქართველი საზოგადო მოღვაწე. 28. სასოფლო-სამეურნეო იარაღი. 29. თანამედროვეობის უძლიერესი ფეხბურთელი. 30. ბოროტების ღვთაება ძველ სპარსულ რელიგიაში. 31. პლანტაცია სამხრეთ ამერიკაში. 32. ჩანჩქერი როდილოეთ ამერიკაში. 33. ფუტკრის მსგავსი მწერი. 34. უფერო ან მოყვითალო ზეთოვანი სითხე. 35. წვრილი სასიმღერო ხმა. 36. მეგვიდრეობითი ტიტული ინგლისში. 37. ჭადრაკის ქალღმერთი. 38. შეიარაღებული ძალების ერთობლიობა. 46. გადასაზიდი ან გადასაყვანი საშუალება. 47. ექიმთა მოთათბირება რაიმე მიზეზით დაავადების გამორკვევისა და მკურნალობის მიზნით. 48. ოთხსიმიანი მუსიკალური საკრავი, რომელსაც ხვით უკრავს. 50. მრავალხმიანი მუსიკალური ნაწარმოების პარტიტა ერთობლიობა. 51. ძველბურთი აპარატი, რომელიც გამოსცემს ფირფიტაზე ჩანერჩილ ხმას. 53. იტალიის ეროვნული გმირი. 54. გამოსხივების მიმღები ელექტრონულ-სხივური მილაკი. 56. რუსი მხატვარი. 58. საბავშვო ანსამბლი საქართველოში. 60. ხელსაწყო, რომელიც მექანიკურად ასრულებს რაიმე სამუშაოს. 61. ძლიერი გატაცება რაიმით. 62. ქალაქი იტალიაში. 63. შტატი აშშ-ში.

თარაზულად 10. წყალშეუვალი ქსოვილის ლაბადა, სანკიშარი. 12. ჯარების გადასხმა მონიშნაღმდეგის ტერიტორიაზე. 13. სახელმწიფო ლათინურ ამერიკაში. 17. მდინარე საქართველოში. 18. საერთო ნიშნით გაერთიანებულ ნაწარმოებთა წყება. 19. პროდუქტების შესანახი მოწყობილობა. 20. ქალაქი თურქეთში. 21. ხმის ან საკრავის მიერ გამოცემული ბგერათა ერთობლიობა. 22. მოსახლეობის ცალკეული ჯგუფების ამოუღებელი რასობრივი ან სხვა რამ ნიშნით. 23. შტატი აშშ-ში. 24. ჩავარდნილი ადგილი მინდორზე ან მთებს შორის. 25. ქართული გაზეთი. 27. კინოსა და თეატრის ქართველი მსახიობი მამაკაცი. 31. უძველესი სახელმწიფო ხმელთაშუა ზღვის სანაპიროზე. 35. ნახევარკუნძული თურქეთის შემადგენლობაში. 39. ლირიკული სიმღერა. 40. მსხვერპლად შესანიშნავი ცხოველი. 41. მტკიცე ბუსუსიანი შალის ქსოვილი. 42. ტყვე, რომლისგანაც შეიძლება საჭირო ცნობების მიღება. 43. ზღვისპირა სოფელი ზუგდიდის რაიონში. 44. დედამიწის ქერქის ზედა შრე. 45. ქალაქი იაპონიაში. 49. ლიტერატურული ნაწარმოების დასკვნითი ნაწილი. 52. დასასვენებელი სახლი ქალაქგარეთ. 55. შინდის ხის ტოტებისაგან გაკეთებული ეზოს ცოცხი. 57. კრების, სხდომის

აბატას და ჟანას
გილოცავთ გაბედნიერებას, გისურვებთ დღეგრძელობას, გამრავლებას და სიყვარულს.

პატივისცემით, კობა წაჩიშელი.

პატივისცემით ძაითი ჩაღუნელი, ნათია დოლოზაძე

განცხადება
ილია ჭავჭავაძის სახელობის საზოგადოება „ცოდნა“ თავის საკონფერენციო დარბაზში ამა წლის 19 მარტს, დღის ორ საათზე, ანკობს პროფ. გერონტი გასვიანის წიგნის „ძველი და ახალი აფხაზების“ განხილვას.
ბიხვით მოგზაურობით.

შოთა თეთვაძე
გარდაიცვალა ომისა და შრომის ვეტერანი შოთა ლინგინოზის ძე თეთვაძე. რთული და მძიმე ცხოვრების გზა განვლო პატრიარქალ შოთამ. იგი დაიბადა 1926 წელს ახალქალაქის რაიონის სოფელ პტუნაში. 1942 წელს, 16 წლისა მოხალისედა წავიდა არმიაში და მონაწილეობდა მეორე მსოფლიო ომის ფრონტებზე. ომის დამთავრების შემდეგ მისი ოჯახი ორ მკირეწლოვან ქალიშვილთან ერთად შუა აზიაში (ყაზახეთი) იქნა გადასახლებული. სწორედ ამ დროს გამოჩნდა მისი ვაჟკაციური შემართება და უსამართლობისადმი შეუროგებლობა. გადასახლების წლებში სამართლიანობის დასადგენად ზემდგომ პარტიულ და საბჭოთა ორგანოებში ათეულობით განცხადება და დეპუტატი გააგზავნა. სიმართლემ გაიმარჯვა.
1946-1988 წლებში სხვადასხვა დროს მუშაობდა მილიციის ოგანოებში, კომუნალურ საყოფაცხოვრებო ინსპექციაში. ცხოვრების უდიდესი ნაწილი „თელასის“ კოლექტივში გაატარა, სადაც ყველას გულწრფელი სიყვარული და პატივისცემა დაიმსახურა.
ბატონი შოთა ქართველი კაცის ყველა ღირსეული თვისებით შემოვლილი მოქალაქე იყო: შრომისმოყვარე, კეთილსინდისიერი და კეთილგანწყობილი, სპეცკო, პრინციპული, ნათესავებისა და მეგობრებისადმი ერთგული, შესანიშნავი მეუღლე, მამა და ბაბუა.
იგი დაჯილდოებული იყო სამამულო ომის პირველი ხარისხის ორდენით და მრავალი მედლით.
მშვიდობით, ჩვენი ძვირფასო შოთა! მსუბუქე იყოს შენთვის შენი საყვარელი ქართული მიწა!
ახლოვანი, ნათესავი და მეგობრები

რუხანა აკოპიას
ჩემი ძვირფასო ძმარუხანა! ხელის კანკალით და თვალბეჭდვით მომწონებელი ვწერ შენი სოფლისადმი მიძღვნილ ამ პატარა წერილს. მიმიძმის და გვიმიძის ყველა შენიანს უშენობა, ასე გვეგონა, ეს ყველაფერი კომარადული სიზმარი იყო.
განგებამ ჭაბუკობიდანვე მძიმე ხვედრი გარგუნა — სამუდამოდ მიგაჯაჭვა ინვალიდის საგარძელს, მაგრამ შენმა მტკიცე ხასიათმა, ნებისყოფამ, მოყვასისადმი სიყვარულით ანთებულმა გულმა იმდენი შეგადგინა, რომ უამრავი მეგობარი, მძაღლი და მოკეთე გაყავს არა მხოლოდ გვარში, არამედ მთელ სამეგრელოშიც და საქართველოშიც.
მთელმა ჯვარმა, ნალენჯისამ, სვანეთმა, სამეგრელომ დაგიტრია მდულარე ცრემლებით. დაგიტრეს შენმა თბილისელმა, ქუთაისელმა, მოსკოველმა და ვინ მოთვლის, საიდან, რომელი ქვეყნიდან ჩამოსულმა მეგობრებმა.
გასული კვირის ხუთშაბათს სამუდამოდ მიგაბარეთ მიწას. მსუბუქე ყოფილიყოს შენთვის მშობლიური სოფლის მიწა. ნათელში იყავ ან და მარადის.
შენი გულდასმული ბიძაშვილი სარგო ჯანაშია

განცხადება
სასწრაფოდ იყიდება სამოთახიანი ბინა საბურთალოზე, რესპუბლიკურ საავადმყოფოსთან. საერთო ფართი 810 კვ.მ. მის. ნუტუბიძის ქ. №8, I სად. "სართ. ფასი 30000 დოლარი.
გარემონტებ ნებისმიერ სარეცხ მანქანას და მაცივრებს გარანტიით. ტელ: 67-52-44 მერაბი, 60-84-00 გელა, 77-22-82 გია.
ვაკეთებ ეპილატორიას ვოლფრამის ნემსით, უმტკივნეულოდ, ყოველგვარი გაღიზიანების გარეშე გთავაზობთ უმაღლესი ხარისხის კოსმეტოლოგიურ მომსახურებას. მერნმუნეთ, რომ მხოლოდ სწორად გაკეთებული ეპილატორია არის მორჩილნი სრული გარანტია, ვენმენდ სახეს, ემკურნალობს სახეზე ნებისმიერ გამონაყარს. მისამართი: მეტრო „თავისუფლების მოედანი“, გრობოედოვის თეატრის უკანა მხრიდან, ეზოდან, II სართული, ოთ. №110. ტელ: 99-77-06 (10-19 საათამდე), 71-95-77 (საღამოს), ყოველ დღე კოსმეტოლოგი ციალა.
ვაკეთებ ნებისმიერი იატაკის „ციკლოვკას“ ლაქით, მაღალხარისხოვნად და იაფად. დაგვიკავშირდით, კმაყოფილი დარჩებით. ტელ: 98-72-20, 32-83-18.
გირავდება კერძო ეზოში ახალგაშენებული ერთი ოთახი შუშაბანდით 1 წლის ვადით, კერძო ეზოში, აბაზანით, ატმორით. შუქი და წყალი მუდმივად. თასი 1200 დოლარის შესაბამისი კურსით ლარებში. მის: დოლაბაურის ქ. №1. მეტრო „სამასი არაგველი“. 77-45-87 მარნა.
იყიდება მუქი ლურჯი ფერის ფორდ-სკოპიო (სედანი), 1991 წლის გამოშვება, კარგ მდგომარეობაში, ავტომატური მართვის კოლოფით. ფასი 5500 დოლარს შესაბამისი კურსით ლარებში. ტელ: 38-93-13.
მეტრო „დელისთან“ არსებული კერძო ბაგა-ბაღი აგრძელებს თავისი პატარა ალსაზრდელეების მიღებას. ტელ: 39-70-10.
თბილისის რკინიგზის სატვირთო სადგურში ქრავდება სასაწყობო ფართი 3 ათასი კვ. მეტრი. ფასი შეფთანხვებით. 34-23-63; 34-59-00.
ყვიდი, გარემონტებულ, კეთილმოწყობილ აგარაკს მარნეულის რ-ნის სოფ. წერაქში. 3 სართულიანი, მანსარდა, ტყის პირას, აივნებით. საწყისი ფასი 3500 დოლარი. ტელ: 30-25-65
იყიდება სოფ. ნატახტარში სასახლკარე მინის ნაკვეთი 2000 კვ.მ ხეხილით. დენი და წყალი მუდმივია. ფასი შეთანხმებით. ტ. 38-09-91, 67-96-87. მისამართი: მცხეთის რაიონი სოფ. ნატახტარი, ზარიძე გელა

მთავარი რედაქტორი
სერგო ჯანაშია
გაზეთი ხელმძღვანელობს თავისუფალი პრესის პრინციპებით. გამოქვეყნებულ მასალებზე პასუხს ავტორები აგებენ

რედაქციის მისამართი:
თბილისი, თავისუფლების მოედანი, აუზიძის ქ. 5
გაზეთის ინდექსი 66447
შ.პ.ს. გაზეთი „საქართველო“
რეგისტრირებულია თბილისის კრწანისის რაიონის სასამართლოს მიერ. №06/4-444
ტელ.: რედაქტორი: 93-20-36, რედაქცია: 93-18-41

გაზეთის ღირებულება:
ელგუჯა ჩხაიძე (ტელ.: 93-18-41)
რედაქცია: პოლიტიკა — მანანა ლობჯანიძე, ინფორმაცია — ზათუნა ზატაშვილი, რეგიონალური პოლიტიკა — ნანა ძეგლაძე, რეალიზაცია — გიორგი ლალიაშვილი.
კორექტორები: ქეთი ჩაღუნელი, ნათია ჭანტურია, იზოლდა ცირდავა, კობა ბრეგვაძე.
კორექტორები: ანალია გოგიაშვილი, ამრია ჯანაშია